

Aapinen ja Lukukirja

sekä

: Kertomuksia Biblian Historiasta.

Kotia ja kiertokouluja varten.

tehnyt

J. H. Tuhkanen.

Tampereella,
Hj. Hagelberg'in kustannuksella.

Hinta 50 penniä.

UNIV. BIBLIOTH.

* 1891 *

HELSINGFORS

Aapinen ja Lukukirja

sekä

Kertomuksia Biblian Historiasta.

Kotia ja kiertokouluja warten

tehnyt

J. H. Tuhkanen.

Tampereella,

Hj. Hagelberg'in kustannuksella.

Tampereella,

Emil Hagelberg'in ja Kumpo. kirjapainossa 1890.

Alkulause.

Lasten ensimmäisen opetuksen eduksi on maassammein yhä enemmän ja enemmän ruvettu työtä tekemään. Se ei olekaan niin helppo asia, kuin sitä kokemattomana monikin luulee. Ensimmäisin lasten käsityskannalle alietuminen ja siitä vähitellen lasten tietojen kehittäminen vaatii opetusopillisia tietoja, kokemukseen perustuvaa mallitilisuutta ja edellä laiken opettajalahjoja.

Lasten opetus on alettava hawaannon kannalta. Hawaanto-esineet ovat ensiksi otettavat lapselle tunnetusta piiristä ja niitä on tyllin riittävästi todistamme ja sitä ympäröitsiväsfä luonnossa.

Sisäluvun alleis-opetuksessa on hawaannon kehittäminen ensimmäisenä ehtona. Lapselle on jo kirjainten opetuksessa esitettävä niiden eri-osasten yhdistämisen sopujointuisuutta, muodostomista ja äänien merkitystä. Kun täten on muutamia kirjaimia opittu tuntemaan, ruvetaan niitä tavuihin yhdistämään. Tavuiista taas muodostetaan sanoja ja sanoista ensin lyhyiä lauseita. Kun näin on lause muodostettu, tarkastellaan samalla myöskin lauseen käsitettä. Näin vähitellen mennään tunnetusta tuntemattomaan, helpommasta vaikeompaan. Tätä tehdesjään muistakoon opettaja myöskin sen, että hän ei esitä mitään uutta ennenkuin ennen esitetyt asiat ovat lapselle ihan selwänä.

Kirjainten opetuksessa ovat luwat hywänä apukeinona. Esimerkiksi kirjaimet i ja u sopii lapselle esittää tähän suuntaan. Täsfä on isä ja tuossa on unni. Kuka tuota unnia tekee? Lapsi vastaa: isä. Opettaja muodostaa lauseen: „isä tekee unnia“. Opettaja lausuu harwoon sanan isä. Sitte kysyy hän lapsilta mitä ääntä kuulinme sanan „isä“ alussa. Kun se on saatu lapsille selwäksi, että isä sana alkaa i äänellä, otetaan sana unnia samoin käsiteltäväksi j. n. e.

Kun i ääni on saatu selwille merkifsee opettaja sen taululle ja sanoo: i ääni merkitään näin. Sitte kysyy hän taas: mikä ääni merkitään näin? Lapsi vastaa i ääni. Nyt esittää opettaja u äänen merkifemisen seuraawaan tapaan: Jos kaks i kirjainta kirjoitetaan rinnatusten toisiinsa yhdistämällä, saadaan kirjain u. Näin mennään kirjaimet läpitse siinä järjestyksessä, kun ne ovat tämän kirjafen aakkosjärjestelmässä esitetyt. Kirjainten esityksen ohessa harjoitetaan kumien alla olevat tawausharjoitukset.

Sitte seuraa warfinaiset tawausharjoitukset. Niisjakin on koneellisuutta wästettävä niin paljon kuin mahdollista. Tevataan esim. sana talo. Rajoitetaan se ensin tavuihin: ta- lo. Tavut harjoitetaan taas kirjaimiin t a l o. Samalla tavalla sopii myöskin esittää kirjainten yhdistämistä tavuihin ja tavujen yhdistämistä sanoiksi.

Lasten ajatusten kehittämiseksi sopii myöskin osoittaa, kuinka esim. ensimmäisen kirjaimen muuttamisella saadaan sanasta **talo**, sana **walo**. Kun näin lapsille annetaan aina uutta ajatusten aihetta, eivät he itämyesty, vaan päinvastoin pitävät oppihetkiä iloivina työhetkinään.

Sujuvaan lukuun ei pidä ryhdyttämän millään ehdolla ennenkun lapsi on oppinut selvästi tavaamaan ja tarvit sanoista erikseen lausumaa n. Tässä tekee moni kokematon opettaja semmoisen virheen, jota on hyvin vaikea saada korjattuksi.

Monia erimielisiä on ollut siitä missä järjestyksessä luterilaisaleita on ensiksi lapsille esitettävät. Tässä olen seurannut Pyhän raamatun viittaamaa esitystapaa: Jumala on laiksi alkuun pannut. Sentähden on puhuttava ensin Jumalasta. Vanhemmat ovat lasten kateisimmät maan päällä. Ne edustavat Jumalan työtä kodeissa. Ne ovat lapsille korkeimmat ja rakkaimmat maan päällä. Tämän selvälle saattaminen herättää lapsissa ei ainoastansa rakkautta, vaan myös pyhää kunnioitusta; se synnyttää kuuliaisuutta, kuuliaisuus kasvattaa siiveellishyötä j. n. e.

Kun kodin piiri on johonkin määrään saatu lapsille selväksi, käsitettäväksi, sopii sitte vähitellen siirtyä ulommaksi kodiin. Luontoa tarkastellessa on myös huomioon otettava sen ihmeellinen järjestys ja sen eri jäsenten tarkoitus. Erittäinkin välttämätöntä on, että lapset oppivat laikea pitämään arvossa ja ettei mitään saa turhanpäiten turmella, eikä mitään elävää olentoa rääkkäämällä kädellä. Luterilaisaleiden alussa olevien kuvien avulla selittäköön opettaja suunalaisesti ensin luterilaisen sisällön.

Pyhän raamatun historian luterilaisaleiden loppuun olen liittänyt kristinopin pääluterilaiset viittaukset Biblian historian ja kateisuksen rinnalla kateisopetukselle.

Lopuksi saan tässä lausua kiitokseni teoksen arvoille tarvas telioille, etupäässä erittäin Pastori Hemannille, jota on Biblian Historiata koskewissa asioissa antanut ohjauksia ja taitelijoille, jotka ovat teoksen kuvat piirtäneet.

Hämeenlinnassa 27 p:nä maaliskuuta 1890.

Kirjan tekijä.

I Osa.

Kirjainten esittäminen.

i i

u u

(iisä tekee uunia).

i

u

i. u.

i. u.

i. u.

(= tawausmerkki).

(. piste).

n n

m m

(nulle ja mansikka).

n

m

i n u.

i n u.

i n u.

i m u.

i m u.

i m u.

i = nu.

i = mu.

imu.

imu.

imu.

r r

v v

w w

(riifinfuffo toruu wareſta).

r r

v v

w w

u n i

u=ni

uni

u n i

u-ni

uni

u n i.

u=ni.

uni.

m u r u

mu = ru

muru

m u r u

mu - ru

muru

m u r u.

mu = ru.

muru.

r i w i

ri = wi

riwi

r i v i

ri - vi

rivi

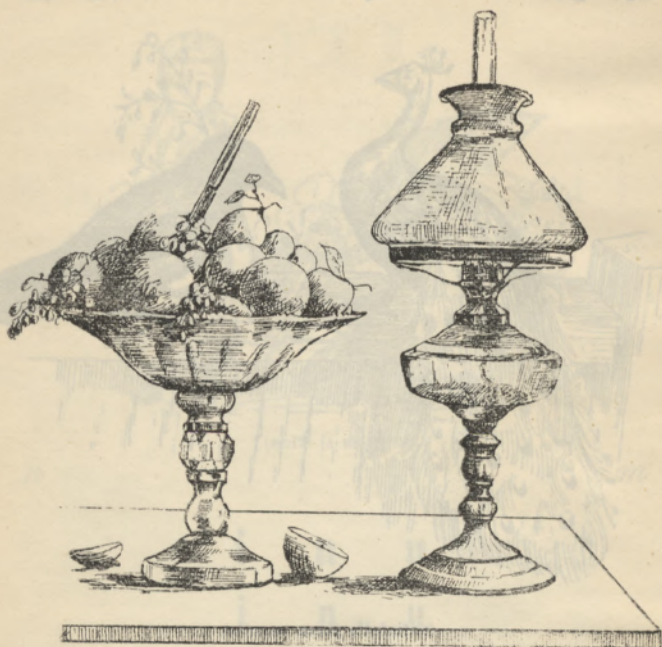
r i v i.

ri = vi.

rivi.

o o

ö ö

o

(omina-astta ja öljylamppu).

ö

o r i

o = ri

ori

o r i

o - ri

ori

o r i.

o = ri.

ori.

m ö r ö

möö = röö

mörö

m ö r ö

mö - röö

mörö

m ö r ö.

mö = röö.

mörö.

u=ni, i=mu, ri=wi, mu=ru, o=wi.

i-mu, u-ni, o-ri, ri-vi, mu-ru.

mu=ru, o=ri, ri=vi, u=ni, i=mu.

a a

ä ä

(alka pesee ämpäriä).

a

ä

m u n a

m u n a

m u n a.

mu = na

mu - na

mu = na.

muna

muna

muna.

ä m m ä

ä m m ä

ä m m ä.

äm = mä

äm - mä

äm = mä.

ämmä

ämmä

ämmä.

i=wa, mi=nä, ri=wi, wi=no, o=wi.

on, o-ma, u-ro, a-la, on-ni, u-ni on mi-nun.

rivi on vino. ovi on minun.

l l

t t

(lintu ja tyttö).

l

t

l a t o
la = to
lato

l a t o
la - to
lato

l a t o.
la = to.
la'o.

t a l o
ta = lo
talo

t a l o
ta - lo
talo

t a l o.
ta = lo.
tato.

tä=mü ta=lo on an=tin. mo=ni ot=ti o=man
ta=lon. ve=li on lu=vun a=lul=la. tämän
luvun alan minä.

d d

i i

(dromebaraari juoksee).

d

j

l a d o n

l a d o n

l a d o n.

la = don

la - don

la = don.

ladon

ladon

ladon.

j ä t ä n

j ä t ä n

j ä t ä n.

jä = tän

jä - tän

jä = tän.

jätän

jätän

jätän.

ant-ti ot-ti la-don o-ven. o-vi on lä-vel-lä. mi-nä

an-nan o-ven ol-la.

antti otti ladon oven. minä annan oven olla.

g g

y y

(gorilla tapaa ystävänsä).

g

y

m y l l y

myl = ly

mylly

m y l l y

myl - ly

mylly

m y l l y.

myl = ly.

mylly.

t a n g o n t a n g o n t a n g o n.

tan = gon

tan - gon

tan = gon.

tangon

tangon

tangon.

myl=ly on ta=lon. mi=nä nä=en myl=lyn. lin=tu
on o=vel=la.

lin=tu ot=taa jy=viä myl=lyn o=vel=la.

minä otan linnun ovelta.

h h

e e

p p

(härtä puskee poistaa).

h

p

e

hewonen

hevonen

hevonen.

he-wo-nen

he-vo-nen

he=vo=nen.

hewonen

hevonen

hevonen.

o-ri on he-wo-u-en. war-pu-nen on lin-tu. ma-de on
lat-ti-al-la. tu-li on pa-dan al-la.

tyttö jät-ti linnun tä-hän. hän piti lin-tua hy-vä-nä.

n y

i s s

f k

(höttö ja fiisä).

y

k

s

f e l l o

k e l l o

k e l l o.

fel = lo

kel - lo

kel = lo.

fello

kello

kello.

y f s i

y k s i

y k s i.

yf = si

yk - si

yk = si.

yfsi

yksi

yksi.

fel-lo on yf-si, i-sä os-ti tä-män fel-lo-se-päl-tä. nyt
o-len lu-ke-nut fir-jan mer-kit.

Paino kirjaimisto:

i u n m r e v w a ä o ö d g

l t j k h s p.

Kirjoitus kirjaimisto:

*i u n m r v o ö a ä e l d t j y**g p h k s*

Wieraita kirjaimia:

b b c c f f q q x x z z å ä

Latinalainen kirjaimisto:

a b c d e f g h i j k l m n o p

q r s t u v w x y z (å) ä ö.

№ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0.

Warfinaisia tawausharjotuksia.

1.

a=ho, a=jo, a=no, a=pu, a=ro, a=wu.

ha=to, wa=to, ta=lo, wa=lo, ja=no, sa=no, ka=la,
pa=la, la=to, sa=to, ka=na, ha=na, sa=tu, ka=tu.

hako, wako, talo, walo, kala, pala, kana, hana.

2.

e=lo, e=mo, e=ro, e=tu e=wä.

we=to, fe=to, fe=la, he=la, he=ti, we=ti, le=mu,
te=mu fe=rä.

feto, fela, hela, heti, weti, femu, ferä.

3.

i=ho, i=kä, i=lo, i=sä, i=so, i=tu.

fi=mo, ki=mo, hi=ti, pi=ti, i=tu, hi=tu.

minä, sinä, isä, liä, hirsi, wirsi, wino, pino.

4.

on, o=hu, o=ma, o=pi, o=ra, o=sa, o=ta, o=wi.

o=ma, so=ma, o=ra, po=ra, o=wi, lo=wi, ho=wi,
po=wi, no=ro, po=ro, os=ti, kos=ti.

eno osti poran, po-ras=sa on lowi.

5.

u=ho, u=ro, u=jo, u=lo, u=ni.

u=ra, mu=na, tul=ta, mul=ta.

tulta on tallis me-tal=li.

6.

η=hä, η=ny- η=pö, η=rö, ηs=kä, ηt=fi.

ηη=wä, | ηη=wä η=rö | ηη=rö, ηη=my ηη=my, ηη=ti,
 ηη=ti, ηη=fi, ηη=fi, ηη=fi, ηη=fi, ηη=py, ηη=py.

7.

ä=ly, ä=kä, hä=kä, wä=kä.

ä=kä, hä=kä, mär=kä, här=kä, jär=fi, kär=fi.

ulkona on kylmä. en mene ulos.

8.

hö=pö, lö=pö, pö=rö, jö=rö, mö=rö, tö=rö.

9.

a a = aa: aa=mu, aa=fi, aa=wa, haa=wa,
 faa=fi, aa=tu, maa=tu, haa=ra, naa=ra.

kaatuu, maatuu, aawaan, haawaan, naaraa aa=
 muun asti.

10.

e e = ee: ee=wa, lee=na, te=tee, pu=tee, pe=see, lu=
 tee, ju=ree, pu=ree, me=nee, e=teen.

aa=tu, ee=wa, kaataa, maa=han, aatu on wälewä.
 ei aatu kaadu maahan. leena näkee sen.

11.

i i = ii: ii=li, hii=li, wii=la, fii=la, jii=li, wii=li,
 wii=jas, fii=was.

iili on mato. se imee fiini ihoon. mato on
 ahne wereen. minä en mene mereen.

12.

o o = oo: la=toon, ta=loon, ko=loon, pa=loon,
wa=loon, ja=loon, kat=toon, mat=toon, tul=loon, ot=ta=
foon, kat=jo=loon.

hiiri menee pafoon. jiili piili koloon. isä menee
taloon.

13.

u u = uu: uu=si, uur=re, fuu, luu, suu, puu, fuu=si,
juu=ri, muu=ri.

fuu=si on suuri. siinä täti kuffuu. kun täti kuffuu
niin se liiffuu.

14.

y y = yy: fyy, fyy, pyy.

fyyh=fy=nen lensi mäntyyn. lintu pafeni pyryyn,
myyrä on arka jyyryn. orawa on karkäs kyyryn.

15.

ä ä = ää: ää=ni, jää=ri, pää, sää, Juää=tä, hää=
tää, wään=tää, sää=tää, päät=tää, här=tään, mär=tään,
järf=tään.

16.

u o = uo, y ö = yö, i e = ie, e i = ei:

tuo, juo, syö, työ, wyö, tie, wie.

luo=ja luo mi=nuun puh=das sy=dän. wie mi=nu=a
hy=wäl=le tiel=le. synnin tie ei onneen wie. Sumala
juo, että työni hywin teen.

17.

a u = au, o u = ou, e u = eu, i u = iu:

au=ra, lau=ta, hau=ta, [lau=la, sau=ma, lau=ma.
lauta, hauta, outo, jouto, ou=lu, fou=lu, feu=ra, peu=ra.
feu=la, feu=la, neu=la.

18.

ä y = äy, ö y = öy, ä i = äi, ö i = öi, y i = yi:
äy=ri, löy=si, löy=si, mäy=rä, jäy=lä, söi, löi, möi.
hyi kun minun on wilu.

19.

a i = ai, o i = oi, u i = ui:

fai, foi, ui, toi, loi, woi, pui.

aika aino kun langan taittoi. ei ainoa moitita
wahingosta. wahingosta wiisaaksi tullaan.

Isot kirjaimet.

Painot kirjaimet.

A D E G H I J K L M N O P
Q R S T U V W X Y Z.

Kirjoitus kirjaimet.

A D E G H I J K
L M N O P Q R S T
U V W X Y Z.

Wieraita kirjaimia.

B C F G H I J
K L M N O P Q R S T U V W X Y Z.

Latinalaiset kirjaimet.

A B C D E F G H I J K L M N O
P Q R S T U V W X Y Z Ä Ö.

20.

J i

I i

I i.

Ä ä

Ä ä

Ä ä.

W w

W w

W w.

V v

V v

V v.

M m

M m

M m.

J-sä tyn-tää. Äi-ti as-ta-roit-see. We-li weis-tää. Wil-le lu-tee. Mies hat-taa. Mgl-lg pö-rii. Mgl-lg-ä hoi-taa mgl-lä-ri.

I-sä hoi-taa he-vo-si-a. Äi-ti lyp-sää leh-mi-ä. Va-sik-ka am-moo tan-hu-as-sa. Äi-ti an-taa va-si-kal-le juo-mis-ta. Mir-ri-kin tah-too mai-toa.

Mi-nä an-nan mir-ri-le mai-to-a. Vil-le leik-kii mir-rin kans-sa. Äi-ti aut-taa las-ten leik-kiä. Ä-sä-kin leik-kii jos-kus las-ten kans-sa.

21.

S s

S s

S s.

H h

H h

H h.

A a

A a

A a.

T t

T t

T t.

Mi-nä o-len nuo-ri. Wel-je-ni on ah-fe-ra. Si-sa-re-ni o-wat pie-ni-ä. Äi-ti on hel-lä. Hel-le-gs on su-loi-nen. Au-rin-to on fir-tas. Tai-was on si-ni-nen. Tä-h-det o-wat tau-nii-ta. Me ih-met-te-lem-me ja i-loit-sem-me.

Si-sa-re-ni ni-mi on Mii-na. Hän on hy-vä tyt-tö. Vel-jeni on myös hy-vä. Hän tot-te-lee I-sää ja Äi-tiä. An-na tä-ti te-ki nu-ken mi-nul-le. Tä-ti ku-too su-kat Mii-nal-le.

Tuol-la tu-lee mir-ri hii-ri suus-sa. Se tuo-pi hii-ren pik-ku mir-ri-le. An-na mir-rin ol-la. Hy-vä on mir-ri-kin o-le-mas-sa.

22.

R r

R r

E e

U u

K k

R r

E e

U u

H h.

R r.

E e.

U u.

Ra-na on lin-tu. Si-fi-lis-kot o-wat ma-te-li-oi-ta. Kär-pä-set o-wat hön-tei-fi-ä. Ku-ha on ta-la. Rau-ta on me-tal-lia. Siet-tä on ti-weä. Roi-wu on kas-wi. We-fi on nes-tet-tä. E-ta-na on il-te-ä e-läin. U-ni mi-nun tu-li.

Kuk-ko nuk-kuu or-rel-la. Si-si-lis-ko ma-te-lee maas-sa. Kär-pä-set len-te-le-vät il-mas-sa. Rau-taa val-mis-te-taan teh-tais-sa. E-no o-saa ta-ko-a rau-das-ta työ-ka-lu-ja. U-non vel-jen ni-mi on Ur-ho.

E-va ja Sai-mi o-vat si-sa-ruk-set. Kat-le on U-non ve-li. Rei-pas poi-ka on se U-non ve-li.

23.

P p

P p

P p.

J j

J j

J j.

N n

N n

N n.

O o

O o

O o.

Bien-i Paa-wo nuk-tuu. Nuk-tu=mat-ti se u-nen
toi. On=han se nuk-tu=mat-ti ai=ka wei-tik=ka. Zu=
hon-tin se pet-ti. O=pit-si on se Zu=hol-le.

Ol-li sai pääs-tä-jäi-sen. Pääs-tä-jäi-nen on
pie-ni e-läin. Jä-nis on pääs-tä-jäi-sen su-kua.
Ne syö-vät na-ker-ta-mal-la. Na-ker-ta-jil-la on
te-rä-vät e-tu-ham-paat.

Jä-nis a-suu met-säs-sä. Se syö=pi
kas-via. Ol-li sai jä-nik-sen sa-ti-mes-ta.
Pu-pu=Ius-si kuo-li sa-ti-meen. Pan-
nus-sa pu-pu pais-tet-tiin.

24.

Q q

L l

L l.

Y y

Y y

Y y.

Ö ö

Ö ö

Ö ö.

Lam-mas on to-ti e-läin. Lam-paas-ta jaa=daan
wil-lo=ja. Yr-jöl-lä on lam-mas=nah=kai=jet tur=fit.

Öil-lä yö-köt len-te-le-vät. Öil-lä päi-vät
jat-ke-taan. Öin päi-vin muis-ta-kaam-m-e ju-
ma-la-ta. Yöl-lä va-lai-see kuu.

*Yö on le-von ai-ka. Yöl-lä on kaik-ki
le-vol-la. Lam pus-sa pa-laa ölj-y. Yöl-lä
on lam-put-kin sam-muk sis-sä.*

Lap-set pan-kaa-pas mie-leen-ne seu-raa-vat ri-vi!

D, ei a-lota suo-ma-lai-sia sa-no-ja.

G:n e-del-lä **n** ai-na.

Wäliimerkit:

= tawumerkki. . piste. , pilkku. ; puolipiste.
: kaksoispiste. ? kysymysmerkki. ! huutomerkki. "—" "
lainausmerkki. () sulkuumerkki. — ajatusmerkki. '
heittoimerkki.

25. Leh-mä.

Leh-mä on ko-ti-e-läin. Leh-mäs-tä saa-daan mai-to-a. Mai-dos-ta kir-nu-taan voi-ta. Mai-dos-ta val-mis-

te-taan juus-to-a. Äi-ti keit-tää mai-dos-ta vel-li-ä. Mai-to on las-ten pa-ras-ta ruo-kaa.

Leh-mäs-tä saa-daan li-haa. Li-ha=ruo-ka on ra-wit-se-waa. Pe=ru=nat mais-tu-wat li-han kans-ja hy-wäl-tä. Pal-wat-tu li-ha on myös hy-wää.

Leh-män ta-lis-ta teh-dään kynt-ti-löi-tä. Ta-lis-ta val-mis-te-taan sai-pu-a-ta. Sai-pu-a-ta tar-vi-taan pes-tes-sä. Mi-täs teh-dään kynt-ti-löil-lä?

26. Si-fa.

Si-al-la on ly-hy-et ja-lat. Si-an ne-nää ja-no-taan kär-sät-si. Kär-sän al-la on juu. Suus-ja on juu-ret to-ra-ham-paat. Si-an se-läs-sä on har-jak-si-a. Si-fa ry-pee ra-pa-ko-s-ja.

Si-an li-haa sa-no-taan läs-kik-si e-li si-la-vak-si. Se on hy-vin ras-vais-ta. Läs-ki on so-pi-va-ta syö-dä lei-vän ja pe-ru-nain kans-sa.

Si-an har-jak-sis-ta teh-dään har-joja. Suu-ta-rit käyt-tä-vät nii-tä neu-lan a-se-mas-ta. Ve-res-tä ja suo-lis-ta teh-dään mak-ka-roi-ta. Si-ka on hyö-dyl-li-nen e-läin.

27. Ka-nat.

Ka-nat o-vat ko-ti-lin-tu-ja. Ka-nal-la on kak-si jal-kaa ja kak-si sii-pe-ä. Ka-nan vaat-tei-na o-vat höy-henet. Ka-nat mu-ni-vat pe-sään. Mu-nis-ta hau-to-vat ka-nat poi-ka-set. Poi-ka-set juok-se-vat ka-nan pe-räs-sä. Ne nuk-ku-vat e-män-sä sii-pein al-la.

Ka=no-jen i-sän-tä on kuk-ko. Ku-ko-l-la on kau-niit höy-he net. Ku-ko-n pääs-ja on pu-nai-nen har-ja. Leu-an al-la on sil-lä hel-tat. Ku-ko-n pyrs-tö on kaa-re-wa kun fir-pin te-rä.

Kuk-ko nuk-kuu or-rel-la. Se lau-laa siel-tä: „kuk-kokiekuu.“

28. Pe=ru=nat.

Pe=ru=na on kas=wi. Pe=ru=na kas=waa maas=ja. War=ret kas=wa=wat maan pääl=lä.

Pe=ru=noi=ta kei=te=tään ve=des=sä. Kyp=set pe=ru=nat pan=naan kup=piin. Pe=ru=noi=ta syö=dään ka=lan ja lei=vän kans=sa. *Liha on so=pi=va=ta peru=nain höys=teek=si. Pe=ru=nois=ta val=mis=te=taan myös pe=ru=na=jau=ho=ja=kin. Pe=ru=nat o=vat hyö=dyl=li=sim=pi=ä kas=vi=ja.*

9. Puu=tar=ha.

Puu=tar=ha on kau=nis. Siel=lä kas=vaa kuk=ki=a. Ku=kat o=vat kau=nii=ta. Ne hai=se vat hy=väl=tä.

Tuos=ja on ruu=su=pen=sas. Pen=sas=ja on piit=fi=ä. Ne pis=tä=wät. Ku=kat o=wat pu=nai=fi=a ja wal=toi=fi=a.

Vel=je=ni ot=ti kuk=ka=sen. Hän pis=ti ne=nän=sä kuk=ka=seen. Jo=ku pis=ti ne=nään. Me=hi=läi=nen oli kät=key=ty=nyt ruu=sun kuk=ka=seen.

30. Ome=na=puu.

Ta=los=sa on puu=tar=ha. Siel=lä kas=vaa o=me=na=pui=ta. O=me=na=puus=sa on run=ko. Run=gos=sa on ok=sat. Ok=sis=sa riip=pu=vat o=me=nat.

O=me=na on puun he=del=mä. O=me=na on kau=nis. Se on hy=wää syö=dä. Kaa'at o=me=nat ei=wät ole ter=weel=li=fi=ä lap=jil=le.

Ol=li pyy=si o=me=na=ta. I=sä an=toi Ol=lil=le o=me=nan. Heik=ki sai myös o=me=nan. Lap=set kiit=ti=vät i=sää o=me=nas=ta.

31. Hau=fi.

Hau=fi on ka=la. Ka=lat a=su=wat we=des=jä. Ne ui=wat jut=ke=las=ti. Hau=fi on i=so ka=la.

Hau=il=la on i=so suu. Sen suus=sa on pal=jo te=rä=vi=ä ham=pai=ta. Hau=ki ot=taa kii=ni ka=lo=ja. Se pu=ree ne kuo=li=aaksi. Hau=ki syö=pi mui=ta ka=lo=ja. Hau=ki on pe=to=ka=la.

Hau-kia pyy-de-tään jär-vis-tä, vir-rois-ta ja me-res-tä. Hau-'in li-ha on hy-vän ma-kuis-ta. I-sä sai ei-len hau-in uis-ti-mel-la. Ah-neus petti hau-'in.

32. Yö.

Au-rin-ko las=fee. Pi-me-ä tu=lee. Täh-det tui=fi=wat tai=waal-la. Toi=ji-naan wa=lai=see tuu.

Yö on le-von ai-ka. Yöl-lä nuk-ku-vat ih-mi-set ja e-läi-met. Ai-no-as-tan-sa muu-ta-mat e-läi-met val-vo-vat yöl-lä. Yö-köt öi-sin len-te-le-vät.

Lap-set me-ne-vät il-ta-sel-la maa-ta. Nuk-ku-mat-ti se lap-set nu-kut-taa.

Lasten iltarukous.

*Levolle lasken Luojani
Armias ole suojani
Jos sijaltain en nousisi
Taivaaseen ota tykösi.*

II Osa.

Sujuwa lufu.

1. Jumalasta.

Jumala on suuri. Jumala on hyvä. Hän on tehnyt taivastaan. Hän on luonut maan. Hän on luonut eläimet ja kasvit. Jumala on luonut ihmisenkin. Jumalata sanotaan Luojaaksi.

Luojan työt ovat suuret. Ne ovat hyvät. Niissä näemme Jumalan voiman. Jumalan työt ovat luonnoissa.

Luonto on suuri kirja. Siitä näemme, että kaikki ovat saaneet alkunsa Jumalasta. Ihminen on täydellisin kaikista luoduista. Hän luotiin Jumalan kuvaksi. Jumala puhuu myöskin meille sanassaan. Jumalan puheet ovat kirjoitetut Raamatussa. Tässäkin kirjassa puhutaan Jumalan töistä ja Jumalan sanasta. Tämä on lasten kirja. Lue tätä. Lue ahkerasti. Lue ajatellen. Luettuaasi pääset leikkimään. Leikkiesiäkin opimme jotakin.

Lasten virsi.

Mä silmän luon ylös taivaasen
Ja käten yhtehen liitän;
Sua, Herra, ystävä lapsien
Mä sydäimestäni kiitän.

Mä olen taimi Sun tarhassas
Ja varten taivasta luotu.
Sun isällisehen huomahas
Jo syntymästäni suotu. j

Mua suojaa Sa, Isä armoinen
Sun henkes voimalla vielä,
Ja tieni johdata taivaasen,
Ijäiseen elohon siellä.

(U. V. 410: 1, 4, ja 5 v).

2. Isä ja Äiti.

Tässä asun minä.
Tämä on minun kotini.
Tuossa tuosilla istuu
äitini. Mitä äiti tekee?
Hän kehrää willoja.
Langoista kutoo hän
kangasta. Hän ompe-
lee meille vaatteita. Hän
keittää meille ruokaa. Äiti pe-

see vaatteemme puhtaiksi. Hän opet-

taa meitä puhtauteen Äiti neuvoa meitä.

Oi kuinka äiti on hywä. Hän ei säästä it-
seään. Äiti ei walita waimojaan. Jumala siu-
natkoon äitiäni! Jumala antakoon äidilleni voimia.

Isä ei ole nyt kotona. Hän on kyntämässä. Isä

tekee työtä lastensa eduksi. Hän tekee työtä isänmaan hyödyksi. Hän tekee työtä Jumalan kunniaksi. Ilman työtä emme tule toimeen. Työtä emme saa leipää. Leivättä emme saata elää. Kiitos isä! Kiitos hyvä Jumala jokapäiväisestä leivästä!

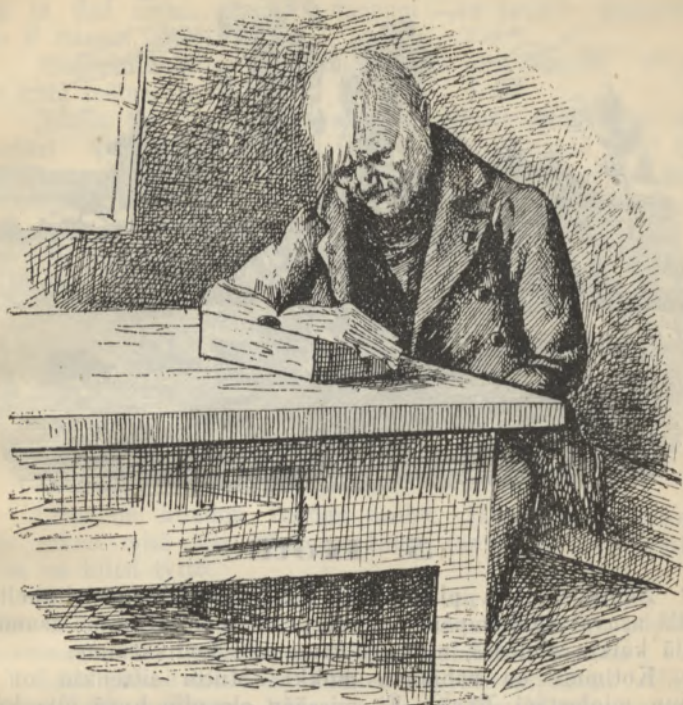
3. Pieni Piisa.

Piisa on sisareni. Hän on aivan pieni. Piisa ei osaa kävellä. Hän konttaa. Hän ei puhu. Vortta hän osaa. Hän osaa haukotella. Hän taitaa nauraa ja itkeä. Se ei ole suuri oppi. Pieni lapsi ei osaa enempää. Suuretkin ovat olleet pieniä. Wätewätkin ovat olleet heikkoja. Oppineetkin ovat olleet oppimattomia. Kyllä ruumiimme kasvaa. Kyllä sielumme wart-

tuu. Jumala kasvattakoon Piisaa! Jumala siunatkoon häntä! Piisa on kyllä hyvä.

*Astele armas pienoinen
Äitisi ohjaa lastaan,
Et voi langeta lintunen:
Äitisi ottaa vastaan,
Lankeatko, no — nostetaan!
Luonas on auttajoita.
Mutta jos joudut maailmaan
Turhaan huutelet noita
Siellä ne töyttii toisiaan
Harva on valmis auttamaan.*

4. Iso-isä.

Iso-isä istuu pöydän takana. Hän on hyvin vanha. Hän on harmaapää. Hänellä on kurtuisat kädet ja ryppyisät posket. Ei hänellä enään ole hampaitakaan. Mutta hän on hyvä. Hän on elänyt kauvan. Hän tietää paljon. Hän on paljon kokenut mies. Hän on paljon vaikeaa nähnyt. Hän on jumalinen. Hän lukee Raamattua ja kertoo Jumalasta. Iso-isä tuntee paljon ihmisiä. Hän tietää ihmisten ja eläinten tavat. Hän rakastaa lapsia. Heille kertoo hän kauniita kertomuksia. Kiitoksia iso-isä! Jumala vanhoja siunatkoon heidän vanhuudessaan.

5. Koti.

Näetkös noita pieniä huoneita tuolla mäen rinteellä? Siellä asuvat vanhempani, veljeni ja sisareni. Kun me asumme siellä kaikin yhdessä, niin sanomme sitä kodiksemme.

Kotimme on vähäinen mökki. Mutta sittenkin on se minun mielestäni hyvä. Ei missään ole niin hyvä olla kuin kotona. Kylässä viihdyn vaan vähän aikaa. Kotona olen mielelläni aina. Kodissani tunnen minä itseni onnelliseksi. Siellä saan mitä tarvitsen.

Rakastaos kotiasi
Vaikka köyhää matalaa;
Isää, äitee, siskojasi
Nekin sua rakastaa.

6. Lapsi kotona.

Anna aamulla heräsi. Hän viikkelaasti nousi vuoteeltaan. Heti luki hän aamujuunauksensa. Sen oli oppinut pienestä kirjastaan. Pian puki Anna vaatteet yllensä. Hän pesiilmänsä kylmällä vedellä. Suihiuhtuunsa heti.

Uutellipa Anna äitiään toisj. Äiti kun lähetti Annan mitä noutamaan, niin hän heti meni ja palasi paikalla. Vanhemmat kun

maan viittasivat, niin Anna jätti kaikki paikallensa. Hän söi mitä Jsa ja Niti antoi. Anna ei sanonut: „en huoli.“ Pyytämättä hän ei ottanut mitään ruokaa.

Vaatteensa Anna piti puhtaina eikä niitä liannut. Ei pannut niitä koskaan lattialle.

Malla kun vanhemmat maata täskivät, Anna heti riisui vaatteet. Panipa ne kokoon ja sanoi siivästri: Hyvää pöytä! Siunattuaan nukahti Anna ja lepäsi rauhassa. Jumala suojelee hyviä ja kuuliaita lapsia.

Alamulla.

Rauhassa olen maannut,

Kiitos Suojalle;

Uudet voimat saanut,

Kunnia hänelle!

7. Liisa ja hänen nukkensa.

Liisa on kuuden vuoden vanha. Hän lakaisee lattiata. Hän tekee mitä äiti käsksee. Liisa tuntee jo aakkosetkin. Liisa on kiltti tyttö.

Liisa leikkii mielellään. Hänellä on kaunis nukke. Nukella on pieni tupa. Tuvassa on ikkuna. Siellä on pöytä ja muutama tuoli. Ovesta panee Liisa nukkensa tupaan.

Liisa pukee toisinaan nukkensa pyhävaatteisiin. Silloin odottaa Liisa nukkensa kanssa vieraita. Tuolla tulee naapurin Elsa. Hänellä on nukkensa käsivarrellaan. Elsa astuu sisään huoneeseen. Hyvää päivää, sanoo Elsa. Terve tultuasi, sanoo Liisa. Elsan ja Liisan nuketkin tervehtyvät toisiaan.

Liisa käsksee vieraansa istumaan. Pian tuopi hän leikkikalunsa esille.

Nyt alkavat leikkiä talosilla oloa. Liisa keittää vierailleen kahvia. Elsa auttaa häntä askareissa. Kun kahvi on juotu, rupeavat lapset käpylehmiä lypsämään. Sitte vievät he lehmät laitumelle. Isoimman lehmän nimi on Kelluri. Toisen nimi on Ensikki, kolmannen nimi Hertikki. Tuon vasikan nimi on Mansikki. Liisa luettelee Elsalle kaikkein lehräinsä nimet.

Ilta tulee. Elsa lähtee kotiin. Hän ottaa nukkensa syliinsä. Sitte sanoo hän Liisalle jäähyväiset. Elsa käsksee Liisaa huomenna tulemaan luoksensa.

Liisalla on alituinen kiire. Hän pesee nukkensa vaatteita. Hän korjailee vanhoja, kun ne menevät rikki. Kun äiti antaa hänelle kauniita tilkkuja, neuloo hän niistä uusia

vaatteita. Liisalla on pieni kissakin. Kissan nimi on Mirri. Liisa antaa Mirrille maitoa.

Vielä leikkii Liisa muullakin tavalla, Hän hyppää laudalla. Hän on näppisillä. Väliin juoksee hän toisten lasten kanssa leikistä. Talvella ovat lapset lumisilla. Huoneessa ovat lapset usein sokkosilla. Silloin on lasten hauska olla.

S. Kerjäläispoika.

Pieni Anna kävi äitinsä asiassa kylässä. Tiellä tapasi hän pienen pojan. Hänellä oli niin riffinäiset vaatteet, etteivät ne tah-
toneet pysyä hänen yllänsä. Hän värii vilusta ja itki.

Annan tuli koviin sääli tuota poika raukkaa. Hän meni po-
jan luokse ja kysyi: „mitä sinä itket?“ „Minun on vilu ja nälkä,“
vastasi poika. Anna kysyi: „eikö äitisi anna sinulle ruokaa?“ Poika
vastasi: „äitini on kuollut.“ Vielä kysyi Anna: „eikö sinulla ole
isääkään?“ „Ei,“ vastasi poika. Poika raukan vanhemmat olivat
kuolleet.

Nyt sanoi Anna pojalle: „Minun äitini on hyvä ihminen.
Hän pitää paljon lapsista. Tule meille. Kyllä äitini antaa sinulle
ruokaa. Saatpa meillä lämmitelläkin.“ Anna otti pojan kädestä
kiini ja vei kotiinsa.

Annan äiti antoi pojalle ruokaa. Hän vei hänen iltasella
saunaan. Saunassa pesi hän pojan puhtaaksi. Sitte teki hän vuo-
teen. Poika sai nukkua yönsä lämpimällä vuoteella.

9. Kalle.

Pieni Kalle kulki tiellä
Selässänsä pussinen.
Miksi kulki Kalle siellä?
Oi, hän kulki kerjäten.

Leivän kanta, maitokuppi
Hälle aina annettiin.
Toisen kylän kuuluville
Kulkemahan käskettiin.

Kunhan paistoi päivä-kulta
Muut' ei Kalle kaivannut
Mutta kotilieden tulta,
— Tuota ei hän tuntenut.

Lapsi, kun sä tulet tiellä
Pikku Kallen vastahan.
Antaisitko hälle silloin
Kovan leipä kannikan.

Ehkä piikko-paidan alle
Lunta tuiskutellut ois.
Sulattaahan sieltä täytyy
Jäät ja lumet kaikki pois.

Ystäväni, jos sun silloin
Onpi kätes lämpöinen
Elä anna leivän kantaa,
Anna kättä Kallellen.

Siks'pä, ystäväni armas,
Anna kättä Kallellen!
Mutta anna hälle käsi,
Oikein hellä, lämpöinen. —

10. Kissa ja hiiri.

Raisa täällä on kissan poitanen. Sehän vasta on suckela. Tati panee lankarullan laattialle. Sitäkö Mirri kypälillään pyörittelee. Kerran ripusti tati lankarullan nauhaan riippumaan. Nyt vasta Mirrille työ alkoi. Väliin nousi se kahdelle jalalle pystyyn ja koitti etukäpälillään saada rullaa alas. Kun se ei onnistunut, hyppäsi Mirri ylös rullaan käsiksi, mutta putosi superkeikkaa alas. Siitä ei Mirri ollut tietävinäänkään.

Hiiri rasahdi loukossa. Mirri kuuli sen. Samassa hiipi Mirri loukoon. Hiiri pujahti näkymiin. Mirri hyppäsi kohta sen niskaan. Hiiri wiksisi tuskissaan. Mirri piti hiirtä leikkikalunaan ja räätäsi sen kuoliaaksi. Se oli julmaa nähdä. Mirri on petoeläin.

Raisa tati kertoi sadun kissasta ja hiiristä. Kerran kokoontui paljon hiiriä yhteen. He neuvottelivat miten paraiten saisivat tietää, milloin kissa on lähellä. Yksi kelsi suckelan keinon. Pannaan tiuku kissan kaulaan. „Pannaan waan; se on wiisas neuwo,“ sanoivat toiset hiiret. Sitte kysyttiin kuka haluaisi ripustaa ti'un kissan kaulaan. Raikilta rohkeus katosi. Ei kukaan uskaltanut ruweta sitä tekemään.

Katsos kissi Miirtä

Hän tahtoo pyytää hiirtä,

Vaan kissan tullen huoneeseen

Hiiri kohta jättävi sen.

11. Hewonen ja warpuset.

Talon isännällä oli hewonen. Se oli kaunis ja ylevä eläin. Kaikki ihailivat sitä. Se oli erittäin nopea juoksemaan. Sentähden nimitti hewosen isäntä sitä Hurraksi. Mutta Hurra ei tullut siitä ylpeäksi. Se ei pitänyt itseään muita hewosia parempana.

Isäntä piti Hurraa hyvänä. Hän antoi sille tarpeeksi ruokaa ja juomista. Joka aamu suti hän sen puhtaaksi. Väliin lasi hän sen pihalle juoksentelemaan. Kun Hurra näin hywin hoidettiin, pysyi se aina kauniina ja iloisena.

Oli eräs talviaamu. Yöllä oli satanut paljon lunta. Isäntä lasi hewonsensa pihalle piehtaroimaan. Pikku Antti nouti astialla tauroja aitaista. Hän kaasi ne maahan hewosen eteen. Niitäköö Hurra söi mielellään.

Kaikki eivät olleet yhtä onnellisia kuin Hurra. Lumi oli peittänyt kaikki mitä maan päällä oli ollut näkyvisiä. Linnut lenтелиivät sinne tänne. Ne etsivät ruokaa itsellensä. Mutta sitä löysivät he aivan vähän.

Kotivarpusettikin olivat hywin nälissään. Surullisina tiuskuttimat ne katon räystäällä. Kun warpuset näkivät kauran jywäsiä hewosen syövän, lensivät ne hewosen luokse „Anna Hurra kulta meillekin jywänen, me kuolemme nälkään,” janoivat warpuset. „Syökää waan niin paljon kuin jaksatte,” vastasi hewonen. Nyt jaiwat warpusrauat tyhjin syöddä.

Pikku Antti oli huomannut miten anteliaasti hewonen jakeli osastaan nälkäisille warpusille. Siitä alkaen ripisteli Antti jywäsiä pikkulintujen syötäväksi.

12. Lehmä, hevonen, lammas ja koira.

Lehmä, hevonen ja lammas olivat laitumella. Isäntä tuli koiran kanssa heidän luoksensa. Kun koira näki eläimet, rupesti se haukkumaan Isäntä kielsi haukkumasta. Koira totteli ja tuli iloisena isäntänsä luokse. Isäntä silitteli koiraa.

Kun lehmä tämän näki, sanoi hän kumppaneilleen: „minkä ruooksi isäntä koiraa noin hyväilee?“ Mitä häneltä saa? Mutta minulta saa hän maukkaan maidon, rasvaisen woin ja paljon muuta hyvää. Hevonen lausui: „minä wedän isäntäni re'en ja kannan ratsumiehen. Jos minua ei olisi ei hän toimeenkaan tulisi.“ Lammas lausui, „mutta minä kulen alastoinna, jotta isäntäni voisi käydä waatetetutuna.“ Silloin tuli isäntä heidän luoksensa. Hevonen kysyi häneltä: „mitä enemmän hyväilet tuota hyödyttöintä eläintä, kun meitä?“ Isäntä vastasi: „te kaikki olette kyllä hyödyllisiä, mutta tämä on pelastanut poikani hukkumasta.“ Kuinka voisin unhoittaa niin uskollisen palveliani.“ Tämän kuultuaan eivät eläimet enään puhuneet mitään.

13. Lapsi ja koiri.

Istu hiljaa vahtijeni,
Koulua nyt pidetään
Kuule, ota tarkka vaari
Eiä rupee leikkimään.

Minä olen opettaja,
Sinä olet oppilas
Joko osaat läksysi?
Miten onkaan? — vastaapas.

Wahiti istuu pystykorvin
Eikä lausu janaakaan.
Pikku opettaja kääntyy
Oppilasta torumaan.

Mutta nytpä wahdilleemme
Asia jo selweni
Wou, wou suustaanki kaikui
Wahiti läksyn' osafi.

14. Mettiäinen ja kyyhkynen.

Oli kesa päivä. Mettiäinen lenteli kulkajesta kulkajelle. Se näki, kuinka pikkulinnut lentelivät joen poikki. Mettiäinenkin päätti

lentää joen yli. Päästyänsä joen keski kohdalle puhalsi vihuri ja mettiäinen putosi jokeen.

Kyyhkynen istui joen rannalla koirun latvassa. Nähtyään mettiäisraukan olevan huffumaisillaan, lensi kyyhkynen sen luokse ja pudotti lehden mettiäisen eteen. Mettiäinen pelästui lehdelle.

Kyyhkynen küherteli iltasella lehdossa. Metsästäjä hiipi salaa lähelle. Hän nosti pyssyn poskelleen ja tähtäsi. Tämän huomaitti mettiäinen ja samassa pisti ampujata käteen. Pau, pamahdi pyssy. Luoti lenti syrjään. Kyyhkynen pelästui.

15. Pääskysen ja varpunen.

Kaksi pääskystä oli kerran tehnyt pesänsä räystään alle tallin oven kohdalle. Kohta huomasivat he varpusen lentävän pesään. He koettivat karkottaa häntä siitä. Mutta varpunenpa ei lähtenyt kukaan, vaan puri heitä, kun yrittivät sisälle. Nytpä nähtiin kummia. Nämä kaksi pääskystä kutsuivat ison joukon muita pääskysiä avuksensa. Kaikki pääskysen toivat suussaan olkia ja savea. Näillä alkoivat he muurata pesän suuta umpeen. Varpunen olisi kuollut nälkään, ellei muudan armelias poika olisi pelastanut häntä sieltä. Pääskysen saivat pesänsä takaisi. Mutta siinä eivät enää menestyneet, vaan rakensivat itselleen toisen pesän.

16. Suojelus enkeli.

Maan fornessa kulkewi
Lapsosen tie.
Hänt' ihana enkeli
Kotihin wie.

On pimeä torpi
Ja kirvinen tie,
Ja usein se käytävä
Liuksakin tie.

Niin pittää on matka,
Ei kotia uaj.
Maan ihana enkeli
Wieressä käy.

Oi, pianhan lapsosen
Langeta vois,
Jos käsi ei enkelin
Kädessä ois.

Maan fornessa kulkewi
Lapsosen tie,
Hänt' ihana enkeli
Kotihin wie.

17. Linnun pesä.

Anna ja Yrjö menivät niitylle kukkia poimimaan. Yhtäkkiä läksi pikku lintu muutamasta mättäystä pitkin maata

lentää räpäköimään. Yrjö lähti juoksemaan linnun perässä, Hän aikoi sen kiinni ottaa.

„Yrjö, elä juokse, täällä on linnun pesä,“ huudahti Anna. Yrjö kohta kääntyi takaisi. „Näytä minullekin, missä se on,“ sanoi Yrjö. Anna näytti sen Yrjölle.

„Kuule, hyvä Anna, anna minullekin yksi muna, pidä sinä kaikki muut. Ne ovat niin sieviä. Viedään ne kotiin ja leikitään sitte niillä.“ „Ei veikka kulta, en anna minä sinulle, enkä ota itsekään. Äiti on monta kertaa sanonut, ett’ei kenenkään ihmisen pitäisi pikkulintuin pesiä hävittää. Näistä munista tulee poikasasia. Kun poikaset ovat emänsä kokoisiksi kasvaneet, laulelevat ne meille iloisesti. Ne hävittävät pahoja hyönteisiä ja syövät vahingollisia matojakin. Niin on äiti sanonut.“ Yrjö tyytyi siskonsa pnheesen ja muutaman viikon perästä, kun lapset toisen kerran tulivat pesälle, olivat munat muuttuneet pieniksi poikasiksi.

Näin on pesä pienimmällä

Linnullakin lentävällä

Paikka pyhä katsottaa,

Vaan ei suotta sullottaa.

18. Rärpäset ja hämmähäkit.

Nuori ruhtinas sanoi usein: Mitähän warten Jumala on luonut nuo rärpäset ja hämmähäkit. Ne eivät hyödytä ketään. Ne ovat waan ihmisten ja eläinten kiusana. Jos waan woiisin, niin häwittäisin ne kaikki.

Sitte syttyi jota. Nuoren ruhtinaanakin täytyi mennä jotaan. Wäsyyneenä pani hän puun juurelle maata. Wihollinen hiipi hiljaa hänen luokseen ja aikoi tappaa ruhtinaan: Rärpänen pisti silloin ruhtinasta poskeen. Hän heräsi. Hän huomaitfi wihollisensa. Hänen onnistui pelastaa itsensä.

Sen jälkeen meni ruhtinas eräasen luolaan. Wiholliset ajoivat häntä takaa. Kun he tulivat luolan owelle, sanoi yksi heistä: „tuonne hän on warmaanfin mennyt piiloon.“ Ei hän ole siellä,“ sanoi toinen, „hän ei ole woinut sinne mennä hämmähäkin werffoa repimättä.“

Hämmähökö oli kutonut werffonsa luolan owelle ruhtinaan luolasja ollessa ja siten pelasti se ruhtinaan wihollisten käristä.

„On eläin, waiffa pienikin.
Min’ ihmiselle hywäkö.“

19. Elon forjuu aikana.

Wilja on tuleentunut. Maanmies on teroittanut sirppinsä. Nyt alkaa ruutiin leikkua. Sitte leikataan ohrat ja kaurat. Wiimeiseksi kairveetaan perunat.

Talon wäki menee pelloselle. Mituisilla ihmisillä on sirpit kädessä. Lapset menevät sitelemään. Njantä astuu edellä. Wäki seuraa perässä. „Tuosta aletaan leikkaamaan,” janoo isäntä. Wäki

ryhtyy työhön. Riikisten katkeaa olki. Leikatut elot sidotaan lyhteisiin. Lyhteet kuhiloitaan sängelle.

Raikean päivää leikkaa wäki ahlerasti. Kukaan ei tahdo jäädä jälle toisistaan. Lapsetkin kilpailawat sitelmissessä keskenään.

Kuhilaat wiedään pellolta riiehen. Riieessä kuivataan elot. Sitte puidaan ne warstoilla. Jyivät puhdistetaan erilleen ruumeista wistin koneella. Olet ja ruumenet pannaan latoon. Jyivät wiedään aittaan.

Nyt on riihi-aika. Jää valjastaa hevosen kärryjen eteen. Hän nostaa jymäsfäin aitaista rattaille. Sitte wiepi hän sen myllyyn. Myllyssä jauhetaan jyvät jauhoiksi. Jää tuopi jauhot kottiin. Niti teittää uutispuuroa ja leipoo uutisleipiä. Uutispuuro on maukasta ja ravitsevaa. Puuro on tavallinen maamiehen keittona riihen puinti aikana.

20. Uffonen.

Oli kuuma kesä. Aurinko paahtoi kuumasti. Moneen aikaan ei satanut. Kukat kiihtuivat. Lehdet lakaistuivat. Pellon viljat jurskaistuivat. Maanmies katseli kiihtuneita viljojaan. Hän rukoili Jumalalta sadetta.

Jumala kuuli ihmisen rukouksen. Synkät pilvet peittivät taivaa. Myrsky raivoosi. Salammat leimahtelivat. Taivas näytti tulimereltä. Uffonen jyräsi ankarasti. Vuoret rapisivat. Wettä satoi. Säikähtyneet eläimet pakenivat piiloon. Kaikki etsi suojapaikkaa. Ihmiset nöyryyttivät itsensä. He tunnustivat oman heikkoutensa ja Jumalan voiman.

Pilvet haihtuivat jälleen. Aurinko paistoi taas kirkkaasti. Vinnut wiertelivät iloisesti. Kasvit wirtistyivät. Koko luonto heräsi uuteen eloon. Illoisena nosti ihminenkin filmänsä taivasta kohden ja lausui: Herra, Sinun on funnia, wäkewyys ja voima.

21. Rukous.

Sä, Herra, elomme
Ja kaiken hyvän lähde,
Ain ole apumme
Sun laupeutes tähden!
Sun hyvydestäsi
Meill' aina elo on,
Ja sinun armosi
Suo meille ravinnon.

Siis elä lahjojas
Sun ota pieniltäs
Eläkä apuas,
Kun vihollisen käsi
Tuhoa uhkaapi;
Vaan auta armosta,
Ja hyvydestäsi
Suo meille tarpeita.

22. Hallayö.

Oli kaunis kesä. Aurinko paistoi lämpimästi. Toisinaan satoi wettä. Vinnut laulelivat puisa. Kasvit kukoistivat niityillä. Viljat kasvoivat pelloilla. Ihmiset toivoivat hyvää wiljamuotta. He iloitsivat siitä.

Eräänä päivänä muuttui ilma kylmäksi. Tuuli puhalsi pohjoisesta. Taimaalla ei nkynt yhtään pilvää.

Iltafella käveli isä ruiswainion pientareella. Hän oli surullinen. Minä kysyin häneltä, miksi hän oli murheellinen. Isä vastasi: „Minä pelkään, että yöksi tulee kylmä. Kylmä ilma palelluttaa viljan. Silloin tulee nälkävuosi. Nälkävuosina ei ole ihmisiä leipää. Leivättä kuolemme nälkään.“

Minäkin pelästyin. Kuolla nälkään, sehän olisi hirveätä! Isä lohdutti minua. „Zumala pitää murheen meistä, jos waan Häneen luotamme.“ Niin sanoi isä.

Kun seuraavana aamuna heräsin unesta, oli maa aivan valkoinen. Minä kysyin äidiltä: miksi maa on nyt valkoinen. Äiti vastasi: „nyt on yöllä ollut halla. Vilu on wienyt wiljamme.“ Äiti rupesti itkemään.

Isä tuli ulkoa tupaan. Hän sanoi äidille: „elä itke, kyllä Zumala wieläkin auttaa. Minä olen terve mies. Minulla on woi-mia. Minä tykenen työhön. Kun ihminen tekee työtä, niin kyllä Zumala antaa siunausta.“

Isällä olikin kyllin työtä. Hän teki astioita, reikiä ja muita tarvekaluja. Niitä möi hän naapureille ja sai niistä aina wähän wiljaa. Lehmistä sai äiti woi-ta ja maitoa. Näin pääsimme onnellisesti seuraavaan vuoteen, jolloin halla ei turmellut wiljoja. Ihmisillä oli taas leipää kyllin.

Leipää jokapäiväist' anoo,
Herra, kaikki sinulta,
Armos runsautta janoo,
Luoja, koko maailma;
Ja jä kätes aukaijet,
Suodut kaikki ramitjet.

(M. Wirtsirj. 43: 1).

23. Syksy.

Syksy lähenee. Lehdet alkavat kellastua. Laululintujen laulu on vaiennut. Ei ole enään käki kukkumassa. Pois on mennyt leivo liritämästä. Pääskynenkin on pesänsä jättänyt. Muuttolinnut ovat lähteneet talvea pakoon. Ne ovat menneet lämpimiin etelämaihin. Syksy on tullut.

Talvi lähenee. Lehdet ovat varisseet puista. Viljat on korjattu pelloilta. Lehmät ovat navetassa. Ne eivät saa enään ruokaansa laitumesta.

Jo rupeaa väliin luntakin heittelemään. Tuuli on useampia päiviä pohjosesta puhallellut. Ilta tnlee. Tuuli tyyn-tyy. Pakkanen tulee yöksi. Järvet ja joet jäätyvät. Talvi tulee.

Lapset menevät kouluun. Opettaja astuu kouluhuoneeseen. Lapset pyytävät luistinlupaa. „Jää on vielä tänäpäivänä liian heikkoa,“ sanoo opettaja. „Vasta huomena saatte luvan.“ Lapset iloitsevat siitä.

24. Luistajat.

Jo tuulee pohjonen,
Jo peittää lumi maamme,
Ja järvi sininen
On jäässä, luistaa saamme.
Jo pankaa kengät jalkaan
Ja lähtekäämme rantaan.

Kas, kun nyt läikkyä jää
Se on kun kirkas peili.
Ja ihana on sää,
Tuo laaks' on tyyne kun peili
Ja nurkat kaikki ruskaa
Ja jäällä on kun tuska.

Se, joll' on luistimet,
Ne sitokoon nyt jalkaan,
Ja pienet poikaset,
Ne seisahtukoot rantaan;
Kas, tuossa pieni veikka
Jo kaatui kuperkeikkaa.

25. Talvi.

Järvet ja joet ovat jäätyneet. Maa on valkean lumen peitossa. Lunta sataa ulkona. Tuuli puhaltlee pohjoisesta. Lumi lentää ilmassa. Toisin ajoin paukkaa pakkasen nurkissa. Talvi on nyt tullut.

Talven ankarat ilmat uhkaavat palelluttaa ihmisiä ja eläimiä. Mutta ihminen ymmärtää vastustaa sen valtaa. Hän on sulkenut eläimet huoneisiin. Kesällä on hän koennut ruokavarvoja talven varaksi. Niillä ruoktii hän koti-eläimiänsä.

Uuvinhuoneensa on ihminen varustanut lämpimän pitäväksi. Huoneiden nurkkaan on hän tehnyt kiviä uunit. Kun ulkona on pakkasen, panee ihminen valkean uuniin. Puut palavat pesässä. Huoneet lämpiävät. Talven kylmyys pakenee huoneista.

Toisinaan on talwellaikin lämpöisempi ilma. Silloin tartenevat lapsetkin ulkona. Nyt on lapsilla hupaiset hetket. He laskevat mäkeä kelkoillaan. Toisinaan ovat he taas lumiilla. Suoja-ilmalla tekewät he suuria lumi-ukkoja ja wahvoja lumilinnuja. Dikein soiman näköinen onkin lumi-ukko, varsinkin kun sillä on mustat, hieletstä tehdyt silmät. Urhoollisina heittelevät pojat toifiansa vastaan lumipalloja lumilinnujen suojasta. Väliin ryntäävät he sieltä aukealle paikalle. Silloinkos lumi lentää! Väliin sattuu lumipallot

kasvoihinkin. Se tekee välistä kipeääkin. Mutta kukaan ei leikistä suutu.

Talvea kestää monta kuukautta. Päivät ovat lyhyet. Yöt ovat pitkät. Yöt ovat pimeät. Ihminen ei näe pimeässä työskennellä. Mutta hän valaisee asuinhuoneensa valkealla. Hän on ripustanut lampun kattoon. Oljy palaa lampussa. Lampun valo valaisee huonetta.

Taas rupeaa päivät pitenemään. Samassa alkavat yötkin lyhetä. Aurinko ylenee päivä päiväältä ylemmäksi taivaaslaelle. Ilmat lämpiävät. Lumi sulaa. Vesi juoksee puroissa ja joissa. Vihdoin sulaa jääkin järvistä. Talvi on mennyt ohitse. Kevät on tullut. Kevättä seuraa kesä.

26. Koulu.

Lapsia opetetaan kotona. Äiti on lasten ensimmäinen opettaja. Hän on tukenut ensimmäisiä askeleitamme. Hän on opettanut meitä puhumaan. Hän on meille ensin puhunut Jumalasta. Hän neuvoi meitä rukoilemaan. Isä ja äiti neuvoi meille ensimmäiset aakkoset. Paljon muutakin olemme oppineet vanhemmiltamme.

Vanhemmillamme on paljon työtä. He eivät ehdi meille kaikkia opettamaan. Koulut ovat kotein apuna. Koulut jatkavat kotiopetusta.

Lapset pannaan kouluun noin kahdeksan vuoden vanhoina. Muutamat alkavat koulua käymään nuorempaanakin; toiset taas ovat jo vanhempiakin, kun he menevät kouluun.

Koulu on suuri huone. Koulussa on paljon pöytiä ja penkkiä. Lapset istuvat hiljaisina penkkirivissä. Heidän edessään on pieniä pöytiä. Opettajalla on myös pöytä. Hän istuu pöydän takana tuolilla lasten edessä. Opettaja kertoo opettavia kertomuksia. Hän näyttelee lapsille kuvia ja selittää niiden merkityksiä. Opettaja kyselee lapsilta sitä mitä hän on kertonut. Lapset vastaavat opettajan kysymyksiin. Näin opetetaan koulussa.

Koulussa saavat lapset opetella kirjoittamaan paperille ja pienille kivitaluilla. Saavatpa he opetella lukuakin laskemaan. Kouluhuoneen peränurkassa on suuri musta taulu. Opettaja tekee liitulla mallikirjaimia taululle. Lapset kirjoittavat niitä paperille ja tauluille. Sitte tarkastelee opettaja miten kukin kirjoittaa. Hän väliin auttaa heikompia ja neuvoa heitä.

Koulun huoneen seinällä on karttoja. Niistä oppivat lapset tietämään eri maita, virtoja, järviä, vuoria ja valtakuntia. Kartassa on kuvattu Suomen maakin. Suomi on isämme maa. Se on meille rakkain ja kallein kaikista. Pienet lapset eivät vielä oikein ymmärrä sitä. Mutta kun he kasvavat isommiksi ja saavat enemmän oppia, oppivat he senkin käsittämään.

27. Lasten koululaulu.

Koska meitä käsketään
Mielessämme pitämään
Neuvoa ja opetusta
Joista saamme valistusta,
Niin me kaiken ikämme
Mielessämme pidämme.

Ahkerat ja siivot me
Aina olla tahdomme,
Nöyrät myös ja kuuliaisat,
Jumalaamme luottavaiset,
Joka aina armostaan
Valmis omi auttamaan.

Pikku taulut kirjaset
Meille ovat mieluiset;
Niistä monet opit saamme
Tuta myöskin Jumalaamme,
Tätä koulu tarkoittaa,
Joka meitä opettaa.

Lapsi raukat, jotka vaan
Kulkumaille ajetaan
Jäävät ilman opetusta,
Oppivat he pahennusta;
Isä hyvä, laupias,
Auta, hoida lapsias!

28. Jouluaamuna kirkossa.

Kuu valaisi maata. Tähdet tuikkivat himmeästi. Pakkanen paukkui nurkissa. Kirkas valo loisti asunhuoneiden ikkunoista. Kulkusten helinä kuului maantieltä. Ihmiset ajoivat kirkolle päin.

Nyt oli jouluaamu. Ihmiset menewät jouluaamuna warhain kirkkoon. Pikku Toimon isäkin oli jo valjastanut hevosesensa. Isä ja äiti istuivat reen perään. Pikku Toimo istui äitinsä syliin. Toimon isä ajoi hevosta. Toimo näki kaukaa kirkkaan valon. "Äiti, mikä tuolta näkyy," kysyi Toimo. "Siellä on kirkko. Kirkossa pa' larvat joulutynttilät," vastasi äiti.

Pian ehtivät hein kirkolle. Jä pani herwojen kiini aitaan. Hän pani loimen sen selkään ja antoi sille heiniä. Jumalan palvelus alkoi. Toiwofin meni vanhempainsa kanssa kirkkoon.

Kauniisti soivat urut kirkossa. Luttari weisasi jouluwirsiä urtujen soibessa. Pappi luki ja messusi alttarilla. Sitte saarnasi hän saarnastuolilla. Saarnassaan puhui hän Jesuksesta. Ihmiset kuuntelivat saarnaa hiljaisina. Toiwo kuunteli myös. Mutta jouluhynttilöitä ihmetteli hän enimmäin. Toiwo ei ollut koskaan nähnyt niin kaunista ja juhlaista. Jumalan palvelus loppui. Wäki läksi ulos kirkosta. Riemuiten palasi Toiwo kotiinsa.

29. En ole liian pieni.

En ole liian pieni
Lapseks', Jumalan.
Hänen käskyjäänsä
Mielin noudattaa,

En ole liian pieni
Kuuliaisena
Hellän isän, äidin
Olla lapsena.

En ole liian pieni
Enkä halpakaan
Temppelinä Pyhän
Hengen olemaan.

En ole liian pieni
Kodin valoksi,
Joka Jesuksesta
Riemuin kertoopi.

30. Kotomaamme.

Täällä pohjan lahden alla
On nyt kotomaamme,
Mutta tähtein tuolla puolen
Toisen kodon saamme.

Täällä on kuin kukkasella
Aika lyhyt meillä,
Siellä ilo loppumaton
Niinkuin enkeleillä.

Täällä sydän huokailee
Ja itku silmän täyttää,
Siellä sydän iloitsee
Ja silmä riemun näyttää.

Sinne toivon siivillä
Sydän pieni lennä,
Siellä kun on kotomaa
Sinne tahdon mennä.

Kertomuksia Pyhän Raamatun Sistoriasta.

1. Maailman luominen.

Alussa loi Jumala taiwaan ja maan. Mutta ma a oli autio ja tyhjä ja pimeys oli syvyyden päällä ja Jumalan Henki liikkui wetten yli.

Ja Jumala sanoi: „tulfoon valkeus“ ja valkeus tuli. Ja Jumala nimitti valkeuden päiväksi ja pimeyden nimitti Hän yöksi ja niin tuli ensimmäinen päivä.

Ja Jumala loi amaruuden, jonka Hän kutsui taiwaaksi ja niin tuli toinen päivä.

Ja Jumala eroitti maan vedestä ja kasvatti kaikkinaiset kasvit, ja niin tuli kolmas päivä.

Ja Jumala loi auringon, kuun ja tähdet ja niin tuli neljäs päivä.

Ja Jumala loi kaikkinaiset eläimet, jotka vedessä elävät ja linnut, jotka lentävät amaruudessa, ja niin tuli viides päivä.

Jumala loi myös kaikkinaiset eläimet, jotka maalla elävät ja siunasi heitä: „olkaat hedelmälliset ja lisääntykää, ja niin tuli kuudes päivä.

Ja Jumala sanoi: „tehkäämme ihminen meidän kuvaksemme meidän muotomme jälkeen. Ja Herra Jumala teki ensimmäisen ihmisen, Adamin, maan tomusta ja puhalsi hänen sieramiinsa elävän hengen ja niin tuli ihminen eläväksi sieluksi. Ja Jumala siunasi hänen sanoen: „vallitkaat kalat meressä, taiwaan linnut ja kaikkinaiset eläimet,“ jotta maalla liikkuvat. — Seitsemäntenä päivänä lepäsi Jumala kaikkista teoistansa, siunasi sen päivän ja pyhitti sen.

Ensimmäinen Uskon kappale.

Minä uskon Jumalan päälle, Isän kaiffiwal-
tiaan, taiwaan ja maan luoja.

2. Paradiisi ja ensimmäiset ihmiset.

Herra Jumala istutti tarhan Edenissä, ja kasvatti maasta kaiffi-
naiset kasvit, ihanat nähdä ja hyvät syödä ja elämän puun keskelle pa-
radiisista ja myös hyvän ja pahan tiedon puun. Herra Jumala asetti
ihmisen paradiisiin valjelemaan ja warjelemaan sitä ja sanoi: „syö
wapaasti kaiffinaisista puista paradiisissa, mutta tiedon puusta älä
syö, sillä jona päivänä sinä siitä syöt, pitää sinun totisesti kuoleman.

Ja Herra Jumala toi kaiffinaiset eläimet Adamin eteen, että
hän ne nimittäisi. Mutta Adamilla ei ollut kumppania. Sen-
tähden pani Jumala Adamiin raskain unen ja hänen nukkuisjansa
otti Hän yhden hänen kylkiluistansa ja rakensä siitä waimon ja toi
sen Adamin eteen. Kun Adam näki sen, sanoi hän: „tämä on
luu minun luustani ja liha minun lihastani. Ja Adam nimitti
waimonsa Eevaksi.

3. Syntiinlanteemus.

Kärme oli kavalin kaiffista eläimistä maan päällä. Se sanoi
waimolle: „sanoiko Jumala älkää syödä kaiffinaisista puista para-
diisissa?” Waimo wastasi: „me syömme niiden puiden hedelmistä,
jotka ovat paradiisissa, mutta tiedon puusta on Jumala sanonut:
älkää syödä siitä, ettette kuolisi.” Kärme sanoi: „ette suinkaan
kuole, vaan Jumala tietää, että jona päivänä te siitä syötte, auke-
newat teidän silmänne ja te tulette, niinkuin Jumala, tietämään
hyvän ja pahan.” Ja waimo otti sen puun hedelmästä, söi ja
antoi miehellensä siitä ja hän söi. Silloin aukenivat heidän sil-
mänsä ja he ätkäsiwät olemansa alasti. He lymyiwät puiden sekaan
paradiisissa. Mutta Jumala sanoi: „Adam kussas olet?” Adam
wastasi: „Minä kuulin sinun äänes ja pelkäsin, sillä minä olen
alasti, sentähden minä lymyin.” Niin Herra Jumala sanoi hänelle:
„Eika sinulle ilmoitti, että olet alasti? Etkö syönyt tiedon puusta?”
Adam wastasi: „Waimo, jontas minulle annoit, antoi siitä ja minä
söin.” Waimo sanoi: „Kärme petti minun ja minä söin.”

Herra Jumala sanoi kärmeelle: „Waimon siemenen pitää rikki
poltteman sinun pääs ja sinä olet pistävä häntä kantapäähän.” Ja
waimolle sanoi Jumala: „sinun tahtos pitää miehes alle annettu
oleman.” Vielä sanoi Herra myös Adamille: „kättes työssä ja

otjas hiesä pitää sinun syömän leipää siksi kuin maafsi jällensä tulet." Sitte ajoi Jumala ihmiset ulos paradiisista ja pani enkelin wälkkywällä miekalla wartioitsemaan elämän puun tietä. Näin tuli synti maailmaan ja synnin seurassa suru, kipu ja kuolema.

Sittekun himo on siittänyt, niin se synnyttää synnin; mutta koska synti täytetty on, synnyttää se kuoleman. (Saak. 1: 15).

4. Cain ja Abel.

Nadamin ensimmäisen pojan nimi oli Cain ja toisen nimi oli Abel. Cain wiljeli maata ja Abel laittoi lampaita. Kerran uhrafiwat he lahjansa Herralle. Cain uhrafi maan hedelmiä ja Abel laumanja parhaista. Abel teli uhrinsa nöyryydessä ja uskossa, mutta Cain oli tyly ja hänen sydämensä oli täynnä kolkkoa kateutta. Mutta Herra katsoi leppyisesti Abelin uhrin puoleen, waan Cainin uhrin puoleen ei hän leppyisesti katsonut. Silloin wihastui Cain niin, että hänen muotonsa muuttui. Ja Herra sanoi Cainille: "Jos hywin teet, niin syntis annetaan sinulle anteeksi, mutta jolles hywin tee, niin synti wäijyy sinu edessä." Kuitenkin kerran heidän kedolla ollessansa tarkasti Cain weljensä Abelin päälle ja tappoi hänen. Mutta Herra sanoi Cainille: "Kussa on weljesi Abel?" Cain wastasi: "En tiedä; olenko minä weljeni wartia?" Herra sanoi hänelle: "weljesi weri huutaa maasta minun tyköni, kulkijana ja pakene-waisena pitää sinun oleman maan päällä." Ja Cain läksi Herran kaswain edestä, rakensi kaupungin ja nimitti sen poikansa nimellä Hanok. Cainin jälkeiset olivat taitawia kaikenlaisissa töissä, mutta tekivät pahaa Herran edessä. Nadamin kolmannen pojan, Sethin, jälkeiset olivat jumalisia ja heidän seasjansa säilyi tieto totisesta Jumalasta.

Se tarkoiti olkoon muistossan',

Että Herran pelko ainian

On alku taiken wiisauden;

Kun Herraa pelkää, rakastaa,

Hän hymärchysen, taidon saa

Ja runsaan armon, laupuden.

(II. W. 343: 5)

5. Wedenpaisumus.

Kun ihmisiä lisääntyi maan päälle, lisääntyi myös heidän pahutensaakin. Ja Herra Jumala antoi heille 120 vuotta parannuksen aikaa. Kun ihmiset eivät tehneet parannusta, sanoi Herra: "ihmisen, jonka minä loin, tahdon minä hukuttaa maan päältä." Mutta Noa löysi armon Herran edessä, sillä hän oli hurstas ja

eli jumalifesti. Herran kästyn mukaan rakensä hän itsellensä arkin ja meni sinne perheensä kanssa. Hänen tykönsä arkkiin tuli kaikkitaikittain taikittain eläimiä arkkiin, jotka hän otti sinne sisälle, ynnä taikittain ruokaa sekä itsellensä että eläimille elatukseksi; ja Herra sulki oven heidän jälkeensä.

Silloin puhkesivat syvyyden lähteet kuohumaan, taitaan aakunat aukenivat ja wettä satoi maan päälle neljäkymmentä päivää ja neljäkymmentä yötä. Wedet saivat niin suuren wallan, että ne nousivat 15 kyynärää korkeitten wuorten yli. Silloin hukkuivat kaikki ihmiset ja eläimet maan päällä. Ainoastansa Noa ja ne, jotka hänen kanssansa olivat arkissa, pelastuivat.

Jumala muisti Noaa ja nosti tuulen, wedet wähenivät ja arkki seisahi Araratin wuorelle. Kun wedet olivat wähentyneet ja maa oli kuivanut, läksi Noa ulos arkista, rakensä alttarin ja uhrasi polttouhria Herralle. Silloin sanoi Herra: „en minä enää maata kiroo ihmisen tähden, sillä ihmisen sydämen aivoitus on paha hamasta lapsuudesta. Ja Jumala teki liiton Noan kanssa ja pani taaren pilviin olemaan liiton merkinä itsensä ja maan välillä.

Koskas tuomion annat kuulua taitaasta, niin maa wapisee ja waitenee (Ps. 76: 9).

Niinkuin isä armahtaa lapsiansa, niin Herran armahtaa pelttääwäisiänsä. (Ps. 103: 13).

Meillä on Jumala, Jumalajoka auttaa ja Herra, Herra, joka tuolemasta wapahtaa. (Ps. 68: 21).

6. Abrahamin kutsuminen. Jumalan liitto hänen kanssansa.

Ympärileikkaus.

Wedenpaisumisen jälkeen waipuivat ihmiset jälleen epäjumalan palvelukseen. Abrahamin isäkin, joka asui Mesopotamiasa, palveli wieraita jumalia. Silloin sanoi Herra Abrahamille: „lähde maaltas, suwustas ja isäs huoneesta ja mene sille maalle, jonka minä sinulle osoitan. Minä teen sinun suureksi kansaksi ja siunaan sinun: sinussa ja sinun siemenessäs pitää kaikki sulutunnat maan päällä siunattuksi tuleman.“ Niin Abraham otti myötänsä emäntänsä Saaran, wäheensä pojan Lotin ja kaiken tawaransa ja läksi matkustamaan. Tultuansa Kaanaan maalle, ilmestyi Herra hänelle ja sanoi: „tämän maan annan minä sinulle ja sinun siemenellesi.“ Ja Abraham rakensä alttarin ja saarnasi Herran nimeen.

Kun Abraham oli 99 wuoden wanha, eikä hänen emännälänsä Saarella ollut vielä lasta, ilmestyi Herra hänelle ja sanoi: „waella minun edessäni ja ole wataa, minä teen liittoni sinun kans-

Isä ja sinun emäntäsi Saara synnyttää sinulle pojan ja sinun pitää kutsuman hänen nimensä Jisak. Siilon merkiksi sääsi Herra ympärileikkauksen Abrahamille ja hänen jälkeentulevaisillensa.

Ympärileikkaus vastaa Uuden testamentin kaasteen sakramenttia.

Uskon kautta tuli Abraham kuuliaiseksi, koska hän kutsuttiin menemään siihen maahan, jonka hän oli perivä, ja hän meni, eikä tiennyt kuhunka hän tuleva oli. (Hebr. 11: 8).

7. Jumala koettelee Abrahamia.

Herran lupaus täytettiin ja Saara synnytti pojan. Abraham ympärileikkasi hänen kahdeksantena päivänä ja nimitti poikansa Jisakiksi.

Monen vuoden perästä sanoi Herra Abrahamille: „ota Jisak sinun ainoa poikasi, jotas rakastat, ja mene Morian maalle ja uhraa hänet siellä polttouhriksi yhdellä niistä vuorista, jonka minä sinulle osoitan.“ Niin Abraham läksi matkaan kahden palveliansa ja poikansa Jisakin kanssa.

Paikalle tultuansa, walmisti Abraham alttarin, pani halot sen päälle ja sitoi poikansa Jisakin halkoin päälle. Sitte ojensi hän kätensä, otti weitsen teurastaakseen poikaansa. Silloin huusi enkeli taivaasta hänelle sanaan: „Abraham, Abraham! älä satuta kättäsi poikaasi, eläkä hänelle mitään tee, sillä nyt minä tiedän että sinä pelkäät Jumalata.“ Kun Abraham nosti silmänsä näki hän oinaan sarwista sekaantuneena tiheään pensastoon. Hän otti sen ja uhrai polttouhriksi poikansa sijaan. Nyt huusi Herran enkeli hänelle toistamiseen: „sinussa ja sinuu siemenessäsi pitää lakki kansat maan päällä sinuatulsi tuleman, että minun äänelleni kuuliainen olit.“

Sen tiedän: koetella sä waan

Mua tahdot murheen tiellä,

Klossa kerran niittää saan,

Nin tyhjän tyhjeillä;

Eiis uskosja ja toiwosja

Waktaa suo mun wakaista,

Siksi' kunnes rauhan hetken'

So joutuu, päättyy retken!

(U. Wirsilin. 312: 5).

8. Jisak siunaa poikiansa.

Jisakin emännän nimi oli Rebekka. Kaksikymmentä vuotta oli kulunut, eikä heillä vielä ollut lasta. Jisak rukoili Herraa ja Herra sanoi Rebekalle: „katso poikaa sinä saat ja vanhempi palvelee nuorempata.“ Ja niin tapahtuikin. Vanhemman poikansa nimitti hän Esauksi ja nuoremman Jaakobiksi.

Kun Jisak tuli vanhaksi ja hänen silmänsä pimenivät, kutsui hän Esau tykönsä ja käski hänen valmistaa itsellensä himoruoan, että hän siunaisi hänen. Tämän kuuli Rebekka ja, Esau pois ollessa, vaati Jaakobin petoksella isältänsä siunauksen anastamaan. Mitinsä neuvon mukaan valmisti Jaakob himoruoan ja vei sen isällensä. Jisak luuli hänen Esauksi ja siunasi, sanoen: „Zumala antakoon sinulle taiwaan kasteesta ja maan lihavuudesta yltäkyllin jyvää ja viinaa, kausat palvelkoot sinua, ole weljes herra. Kirottu olkoon se, joka sinua kiroo ja siunattu olkoon se, joka sinua siunaa.“

Kun Esau kotiin tultuaan sai kuulla, että weljensä oli petoksella anastanut siunauksen häneltä, tuli hänen mieltensä sangen karmaksi ja hän sanoi isällensä: „etkös yhtään siunausta minulle jättänyt. Missä siunaus sinulla olikin, isäni!“ Niin Jisak sanoi: „Mielikallas pitää sinun elättämän itseäsi ja palveleman weljeäsi siihen asti kuin olet särkewä hänen iteensä niistästäs.“

Mutta Esau vihasi weljeänsä siunauksen tähden ja uhtasi tappaa hänet. Jaakobin täytyi nyt paeta Mesopotamiaan enonsa Labanin tykö. Monta murhetta sai nyt Jaakob kärsiä petoksensa tähden.

Se siunauksen saa
Ja rauhan Herralta;
Sen, Herra, hurskaat' luet
Ja armollasi puet,
Jot' etsii totuuttasi
Ja kysyy kasvojasi.

(U. Wirsitirj. 334: 5).

9. Joosefin elämän vaiheet. Jaakobin muuttaminen Egypttiin.

Jaakobilla oli kahksitoista poikaa, joista nuorimmat olivat Joosef ja Benjami. Isä rakasti Joosefia enemmän kuin muita lapsiansa, (sillä hän ilmoitti isällensä, jos weljet jotakin pahaa tekivät).

Mutta weljet vihasivat Joosefia. Kerran kun Joosef oli weljeinsä seurassa kaupana kodistansa, möivät weljet hänen Ismaelilaisille kauppioille, jotka weivät Joosefin alas Egypttiin ja möivät hänet siellä orjaksi kuninkaan huoneen haltialle Potifarille.

Potifarin emäntä koetti wietellä Joosefin syntiin. Mutta hän wastasi: „kuinka minä niin paljo pahaa tekisin ja rikkoisin Zumalata vastaan.“ Kun hänen houkutuksensa ei menestynyt, puhui hän miehellensä pahaa Joosefista. Potifar suuttui Joosefiin ja heitti hänen wankuteen. Mutta Herra oli Joosefin kanssa ja Joosef koroitettiin muitten wankien perään katsojaksi.

Zumala oli antanut Joosefille erityisen unen selittämisen lahjan. Wankteudessa ollessaan selitti hän kuninkaan ylimmäisen juoman-

lasťian ja ylimmäisen leipojan unet ja niinkuin Zoosef oli heille sanonut, niin tapahtuikin.

Jonkun ajan perästä näki kuningas Faraokin unta. Kun hän sai tietää, että Zoosef taifi unia selittää, kutsui hän hänen työnsä wankenudesta. Kun Faraao jutteli unensa, sanoi Zoosef: „ensin tulee seitsemän wiljaista vuotta Egyptin maahan ja niiden jälkeen tulee seitsemän nälkävuotta, jolloin kaikki wiljan kylläys unhoitetaan. Ja nyt etsiköön kuningas toimellisen ja taitawan miehen kokoamaan wiljavuosina wiljaa nälkävuosien waraffi. Tämä puhe kelposi Faraolle ja hän koroitti Zoosefin Egyptin maan herraksi.

Zoosefin ennustus toteentui, ja hän kokosi sangen paljo wiljaa niinä seitsemänä wiljavuonna kaikkialla Egyptin maassa. Sitte tulivat nälkävuodet, mutta Egyptissä oli kyllin leipää. Kun Jaakob sai sen kuulla, lähetti hän hymmenen poikaansa Egyptistä ostamaan itsellensä jymä. Zoosef tunsi weljensä, mutta he eivät häntä tunteneet. Hän puhutteli heitä ensin kowasti, koetellaksensa heidän mieli-alaansa wanhaa isäänsä ja weljeänsä Benjamia kohtaan. Lopuksi ilmoitti hän itsensä heille ja käski kaikkien omaistensa muuttaa Egyptiin.

Kun weljet kotiin tultuansa ilmoittivat isällensä, että Zoosef vielä elää ja on koko Egyptin maan herra, sanoi Jaakob: „nyt on minulla kyllä, että minä menen häntä katsomaan ennenkuin minä kuolen.“

Jaakob muutti perheinsä Egyptiin. Silloin oli Israelin lasten luku kaikkiansa 70 henteä. Nähtyänsä Zoosefin sanoi hän: „nyt minä mielelläni kuolen, kun näin sinun kaswosi. Faraon käs-kystä sijoitti Zoosef omaisensa asumaan Goosenin maahan.

Wähää ennen kuolemaansa siunasi Jaakob kaikkia poikiansa. Kun Juudan wuoro tuli, sanoi hän: „ei waltikkaa oteta pois Juddalta, eikä waltiosauwaa hänen jaloistansa, kunnes saukari tulee ja hänelle kausat owat kuuliaiset.“ Sitten kuoli Jaakob ja hänen poikansa weivät hänen ruumiinsa Kaanaan maalle.

Jaakobin kuoltua pelkäsiwät weljet, että Zoosef kostaisi heille sen pahan, jonka he oliwat hänelle tehneet, mutta Zoosef löhdutti heitä näillä sanoilla: „älkää peljättö, te ajattelitte minua vastaan pahaa, mutta Jumala käänsi sen hywäksi.“

Jos pimiässä laaksoissa
Mä ystin waeltaisin,
Ja tuhansittain waaroja
Minua ahdistaisi,
En pelkäisi mä kuitentaan,
Kun witsallaan ja sauwallaan
Mua Herrä johdattaapi.

(U. W. 275: 3).

10. Israelin lasten orjuus ja heidän lähtemisensä Egyptistä.

Israelin lapset lisääntyivät suuresti Egyptissä. Sitte kun maahan tuli uusi kuningas, rupesti hän heitä rasittamaan kowalla orjuudella. Mutta kuta enemmän hän heitä waiwasi, sitä enemmän he lisääntyivät. Wihdoin antoi hän käskyn, että kaikki poikalapset piti heitettämän Niilin wirtaan, mutta tyttävät saivat jäädä eloon. Tähän aikaan synnytti erään Israelin miehen waimo pojan; ja kun hän näki, että lapsi oli ihana, salasi hän hänet kolme kuukautta, mutta kun hän ei woinut häntä pidemmältä salata, otti hän kaislaisen arkun, pani lapsensa siihen ja heitti hänet kaisilistoon Niilin wirtaan. Kun Faraon tytär tuli wirrassa kylpemään, huomasi hän lapsen. Hän otti lapsen kaswattaakseen ja nimitti hänen Moosetseksi.

Neljänkymmenen vuoden wanhana pakeni Mooses Faraon tyköä Midian maalle, jossa hän kaitfi appensa Netron laumaa neljäkymmentä vuotta. Täällä kutsui Herra hänen kansansa johdattajaksi. Herran käskystä meni nyt Mooses Egyptiin Faraon tykö ja sanoi hänelle: „näin sanoo Herra, Israelin Jumala, päästä minun kansani lähtemään.“ Mutta Farao wastasi: „kuta on se herra, jonka ääntä minun pitäisi kuuleman, en minä siitä herrasta mitään tiedä, enkä päästä Israelia. Menkää työhönne.“ Mutta Herra antoi Moosoksen kautta tapahtua suuria ihmeitä ja hirmuisia witsauksia Egyptiläisten seassa, mutta sittenkä Farao paadutti sydämensä.

Niin Herra sanoi Moosetsele: „wielä annan minä tulla yhden rangaistuksen Faraolle ja Egyptiin, sitte päästää hän teidät. Mutta Israelin lasten pitää joka huoneessa karitsa teurastaman, ja sen werellä siwuttaman owien ja ikkunain pihtipielet. Karitsa pitää tulella paistettaman ja syötämän happamattoman leiwän ja katke-
rain ruohoin kanssa. Teidän pitää syömän sauwa kädessä, niin kuin matkalla lähtewäiset. Tämä on Herran Pääsiäinen.

Ja tapahtui puoli yön aikana, että Herra löi kaikki esikoiset ja suuri parku oli koko Egyptissä, sillä ei siellä ollut huoneita, jossa ei kuollutta ollut. Silloin sanoi Farao Moosetsele ja Aronille: menkää pois minun kansastani sekä te että Israelin lapset, ettemme kuolisi jokainen.“ Niin matkustiwat Israelin lapset ulos Egyptistä oltuansa siellä 430 vuotta. Heidän lukunsa oli kuusisataatuhatta miestä, paitsi waimoja ja lapsia. Ja Herra johdatti heitä pätwällä pilwen patjaassa ja yöllä tulen patjaassa. Weiwäksi antoi Herra jataa mannaa taiwaasta ja wettä antoi hän heidän juodaksensa kallioista. Ja Hän wahwisti heitä niin, ett'ei heidän woimansa wäsynheet eikä heidän waatteensa kuluneet.

Pääsiäislammas oli esikuma Kristuksesta. Israelin lapset wiettiwät joka wuosi pääsiäisjuhlaa pelastuksensa muistoksi Egyptin orjuudesta.

11. Pain antaminen. Kymmenet käskyt.

Kolmantena kuukautena Egyptistä lähtemisenä jälkeen tulivat Jsraekin lapset Einain korpeen (erämaahan) ja sijoittivat itsensä vuoren kohdalle. Ja Herra sanoi Mooselle: mene kansan tykö, pyhitä ja valmistu heitä, että he olisivat valmiit kolmantena päivänä.

Kun kolmas päivä tuli, astui Herra alas vuorelle tulesa. Silloin kuului ankara pittäisen jylinä, tulen leimaukset välähtelivät ja väkävä basuunan ääni soi. Koko vuori vapisi sangen kovasti ja kansa pelvosta väräsi. Ja Jumala puhui kansalle liiton sanat, ne kymmenen käskyänsä. Sitte kirjoitti Herra ne tahteen kiviseen tauluun ja antoi ne palveliallensa Mooselle.

Jumalan kymmenen käskyänsä.

Ensimmäinen.

Minä olen Herra, sinun Jumalasi. Ei sinun pidä muita Jumalia pitämän minun edessäni.

Toinen.

Ei sinun pidä turhaan lausuman Herran sinun Jumalasi nimeä, sillä ei Herra pidä sitä rankaisematta, joka Hänen nimensä turhaan lausuu.

Kolmas.

Muista lepopäivää, että sen pyhittäisit.

Neljäs

Sinun pitää tunnioittaman isääsi ja äitiäsi, että menestytisit ja kauwan eläisit maan päällä.

Viides.

Ei sinun pidä tappaman.

Kuudes.

Ei sinun pidä huorien tekemän.

Seitsemäs.

Ei sinun pidä varastaman.

Kahdetjas.

Ei sinun pidä wäärää todistusta janoman sinun lähimmäistäsi vastaan.

Yhdeksäs.

Ei sinun pidä pyytämän sinun lähimmäisesi huonetta.

Kymmenes.

Ei sinun pidä himoittseman sinun lähimmäisesi emäntää, eikä hänen palveliatansa, eikä piikaansa, eikä tarjaansa, eikä juhtoaansa taikka muuta, kuin hänen omanja on.

Minä Herra, sinun Jumalasi, olen kiivas Jumala, jota etsiskelen isäin pahat teot lasten päälle kolmanteen ja neljäänteen polween, jotka minua wihaawat ja teen laupenden monelle tuhannelle, jotka minua rakastawat ja pitävät minun kästyni.

Sywälle sydämehemme
Nää kästys, Herra, paina,
Ja niitä seurataksenne
Suo henkes woima aina;
Tääll' elämään meit' auta niin,
Et' tairvaasen me kootaisiin
Jesuksen, Poikas kautta.

(U. W. 136: 6).

Raki on Moosoksen kautta annettu; armo ja totuus on Jesuksen Kristuksen kautta tullut.

12. Israelin lasten Jumalan palvelusta koskevista asetuksista.

Paitfi kymmeniä kästyjä antoi Jumala Israelin kansalle muidakin asetuksia. Niitä, jotka koskivat heidän Jumalan palvelustansa, nimitettiin **seremoniallisiksi laiksi**. Kansallisia laitoksia koskevia asetuksia sanottiin **kansalliseksi laiksi**.

Jumalan palvelustointa warten rakennettiin pyhä maja. Sitä kutsuttiin todistuksen majaksi eli **tabernaakliksi**. Se oli jaettu niin sanotulla esiripulla kahteen osaan: **pyhään** ja **pyhimpään**. Herran käskystä rakennettiin myös liiton arkki, jossa lain molemmat taulut säilytettiin. Liiton arkki pantiin kaikkein pyhimpään. Pyhässä oli suitsutus alttari. Tabernaaklin ympärillä oli aidattu piha, jota sanottiin **esikartanoksi**. Siinä oli polttouhrin alttari.

Uhritoimitus oli vanhan liiton ajalla pääasiana kaikissa Jumalan palveluksissa. Uhreja nimitettiin **sowinto-uhritsi, poltto-uhritsi, kiitos-uhritsi** ja **ruoka-uhritsi** sen mukaan missä taroitutessa niitä kulloinkin uhrattiin.

Jumalan palvelustoimiin pyhässä eroitettiin Lewin suku. Papillisiin toimiin määrättiin Aronin suku. Aron tuli ylimmäiseksi papiksi, joka arvo hänen jälkeensä oli tulewa vanhimmalle pojalle hänen suvunsa. — Ja Herra sanoi Mojeftelle: „puhu Aronille ja hänen! pojillensa Ja sano: näin te Israelin lapsia siunatkaat:“

**Herra siunatkoon sinua ja warjeltkoon sinua!
Herra walistatkoon kaswonsa sinun päällesi ja oltkoon
sinulle armollinen! Herra ylentätöön kaswonsa sinun
puoleesi, ja antatkoon sinulle rauhan!**

13. Vanhan testamentin vuosijuhlat.

Samasja kuin Jumala sääsi jokaisen wiikon seitsemännen päivän sabbathina Herran palvelukseen pyhitettäväksi, määräsi hän myös wietettäväksi kolme vuosijuhlaa. Ne olivat 1:ksi **Pääsiäinen** eli mafean leiwän juhla, jota wietettiin muistoksi siitä, että Herra oli pelastanut kansansa Egyptin orjuudesta; 2:ksi **Selluntai**, jota wietettiin lain antamisen muistoksi ja kiitosjuhla elon edestä ja 3:ksi **Lehtimajan-juhla**, jota wietettiin muistoksi siitä, kun Israelin lapset asuivat lehtimajoissa kormen läpi matkustaessansa. Wieldä määräsi Herra vuosittain wietettäväksi **suurta sowintopäiwää**, jolloin ylimmäinen pappi kaikkein pyhimässä uhrafi ensin omain ja sitte kansan syntein edestä.

14. Profeetain ennustuksia Kristuksesta.

Jumala oli nyt Mojeften lain kautta ilmoittanut kansallensa Hänen pyhän tahtonsa ja eroittanut heidät omaksi kansatseksa pakanan kansoista. Kansaa opettamaan oli hän säätänyt pyhän pappeuden. Myöhemmin aikoina herätti Herra wieldä erityisiä miehiä jotka erityisesti Jumalan ilmoituksia julistiwat kansalle. Näitä nimitettiin **profeetoiksi**.

Monia vuosijatoja edeltäpäin ennustiwat profeetat maailman Wapautajasta ja lohbuttiwat kansaa Hänen tulemisellansa.

Jesuksen syntymisestä ennustaa profeeta Jesaias: „ **sillä meille on lapsi syntynyt ja poika on meille annettu, jonka hartioilla heraus on; ja Hänen nimensä kutsutaan: Ihmeellinen, Neuwonantaja, Wälewä Jumala, Ylantaittinen Isä, Rauhan päämies.**“

Profeeta Miika ennustaa Jesuksen syntymäpaikasta: „Ja sinä Betlehem Efrata, joka vähäinen olet Juudan tuhansten seas-
sinusta on tulewa minulle se, jota Israelissa on hallitsija olewa,
jonka ulostäymys on ollut alusta ja iankaikkisundesta.

Profeeta Daniel sanoo 490 vuotta ennen Wapahtajan syn-
tymisen ajan ja hänen kuolemansa seuraavassa ennustuksessa:
„Seitsemänkymmentä (vuosi-) wiikkoa on määrätty sinun pyhälle
kaupungilles, niin ylitsekäyminen lopetetaan ja synnit peitetään ja
pahat teot sowitzetaan ja iankaikkinen wanhurstaus tuodaan edes
ja näky ja ennustus suljetaan ja se kaikkein pyhin woidellaan.

Ja kahden wiikon perästä seitsemättäkymmentä surmataa
Kristus ja ei enämpi ole.

Jesuksen kärsimisestä ennustaa profeeta Jesaija: „Hän on
haawoitettu meidän pahain tekoimme tähden, ja meidän yhteimme
tähden on hän hofuttu Rangaistus on hänen päällensä, että
meillä rauha olisi, ja Hänen haawainja kanta olemme me paratut.“

Profeeta Malakias ennustaa näin: „kohta tulee templiinsä se
Herra, jota te etsitte ja liiton enkeli, jota te tahdotte; katso hän
tulee, sanoo Herra Sebaot.“

Uuden testamentin kristillisen seurakunnan perustamisesta en-
nustaa profeeta Joel: „ja sitte pitää tapahtuman, että minä tah-
don wuodattaa minnu henkeni kaiken lihan päälle; ja teidän poi-
kanne ja tyttärenne pitää ennustaman, teidän wanhimpainne pitää
unia unelsuman ja teidän nuorukaisenne näkyjä näkemän.

Kertomuksia Uudesta Testamentista.

15. Jeesuksen syntyminen.]

Niinä päivinä antoi Rooman keisari Augustus käskyn, että kaikki maailma piti verolliseksi laskeettaman. Ja kufin meni kaupunkiinsa antamaan itseänsä arvata. Niin myös Joosef, Galileasta, Natšaretin kaupungista, meni ylös Juudeaan Daavidin kaupunkiin, joka kutsutaan Betlehem, antamaan itseänsä arvata Marian kihlatun emäntänsä kanssa. Heidän siellä ollessaan aika täytettiin ja Maria synnytti pojan, kapaloitfi ja pani seimeen, kun ei heillä ollut sijaa majassa.

Ja paimenet walvoivat siinä paikkakunnassa wartioiden luomaansa. Ja katso! Herran enkeli seijoi heidän tykönsä ja Herran firikkaus walaisi ympäri heitä, ja he suuresti peljästyivät. Mutta enkeli sanoi heille: „älkää peljättö, sillä minä ilmoitan teille suuren ilon, joka on tulewa kaikelle kansalle. Teille on syntynyt Wapahtaja, joka on Kristus, Herra Dawidin kaupungissa. Ja tämä on teille merkifi ja te löydätte lapsen kapaloituna malaawan seimesssä. Ja kohta oli enkelin kanssa suuri taiwaallinen sotawäen joukko, joka kiitti Jumalaa ja sanoi: „kunni olkoon Jumalalle korkeudessa ja maassa rauha ja ihmisille hywä tahto!

Kun enkelit oliwat menneet taiwaasen, meniwät paimenet Betlehemiin ja löysiwät kaikki niinkuin enkeli oli heille sanonut. Ja he julistiwat enkelein sanoman lapsesta, ja kaikki, jotka sen kuuliwat, ihmetteliwät. Mutta Maria kätti kaikki nämät sanat tutkistellen sydämessänsä.

Niin on Jumala maailmaa rakastaout, että hän antoi ainoan Poikansa, että jokainen kuin uskoo Hänen päällensä, ei pidä hukuman, waan iankaikkisen elämän saaman.

Lasten joululaulu.

Nyt lapset pienet laulakaa
Ja juhla virsin lausakaa:
Jo joulu joutui toivottu
Ja juhla kaikkein kaimattu.

Me lahjan katoomattoman
Nyt saimme sanomattoman
Kun Jeesus syntyi maailmahan,
Ja saatti meille taimahan.

Hän koko kaimi kansakseen
Ja ottaa heitä lapsikseen;
Ja vihdoin viepi helmoissaan
Kuolleissa kotiin autuaan.

Siell' syntyi kirkkaimmat
He Luojan luona loistavat
Ja ovat oksat kuusosen,
Mi kisan kantaa ikuisen.

Siis kiitos, Jeesus kaunoinen,
Kun tulit, olit armoinen!
Sun omiksesi meitä
Myös ota, hoida iäti!

16. Jeesuksen ympärileikkaus.

Kun kahdeksan päivää kulunut oli, että lapsi piti ympäri leikattaman, annettiin hänelle nimi Jeesus, joka niin enkeleiltä jo ennen oli kutsuttu kuin hän siinnyt oli.

Koska aika oli täytetty, lähetti Jumala Poikansa, syntyneen vaimosta, lain alaiseksi tehdyn, että hän ne, jotka lain alaiset olivat, lunastaisi, että me hänen lapsiksemme luettaisiin. (2 Gal. 4: 4, 5).

Nimist' on täällä kaista
Sun nimes pyhimäinen,
Sä sielun opas, profeeta
Ja pappi pyhimäinen!
Sun syvyys on ja korkeus,
Sun herrain Herran kirkkaus,
Sun kaiffi, Jeesus Kristus!
(U. Virsikirj. 38: 4).

Buodelle nyt ajettulle
Onnea, o Jeesus, suo
Uutta voimaa anna mulle,
Uusi sydän minuun suo!
Minua ja omian'
Auta, Herra, ainian
Armostas suo menestystä;
Vainvoisfakin lähimystä.

Kulua, o Jeesus, anna
Tääntin vuoden autuaast',
Käsisäsi mua launa,
Väästä tuksast' ahtahast',!
Väässä ole turvaman'
Korjaa tyhös kuollessan!
Sylihis mua ota vastaan,
Niinkuin armas isä lastaan!
(U. Virsikirj. 134: 1 ja 7 wärsy).

17. Tietäjät itäiseltä maalta.

Koska siis Jeesus syntynyt oli Betlehemissä Juudan maalla, kuninkas Herodoksen aikana tulivat tietäjät idästä Jerusalemiin ja

sanoiwat: „kuussa on se äsken syntynyt Juudalaisten kuningas? Sillä me näimme hänen tähtensä idässä ja tulimme häntä kumartaen rukoilemaan.“ Koska kuningas Herodes sen kuuli, hämmästyti hän ja kaikki Jerusalemin hänen kanssansa. Ja hän kokosi kaikki ylimmäiset papit ja kirjanoppineet ja kyseli heiltä, kuussa Kristuksen piti syntymän. He vastasivat: „Betlehemissä, Judan maalla, sillä niin on profeeta Mikin kautta kirjoitettu: **sinä Betlehem Juudan maassa, et sinultaan ole vähin Juudan päänruhtinasten seas, sillä sinusta on tulewa se ruhtinas, jota minun kansaani Israelia pitää hallitseman.**“ Sitte kutsui Herodes tietäjät salaa ja tutkisteli wiisusti heiltä, millä ajalla tähti ilmestyi ja sanoi: „menkää Betlehemiin ja kysykää wiisusti lapsesta ja koska te sen löydätte, ilmoittakaa minulle, että minäkin tulisin ja kumartaisin häntä.“

Tietäjät menivät Betlehemiin ja katso, tähti, jonka he olivat nähneet idässä, kävi heidän edellensä ja seisautti sen paikan päälle, jossa lapsi oli. Koska he tähden näkivät, ihastuivat he sangen suuresti ja he menivät huoneesen ja löysivät lapsen äitinsä Maarian kanssa. He lankeuivat maahan ja rukoilivat häntä ja awasivat tavaransa ja lahjoittivat hänelle kulta, pyhää sawua ja mirhamia. Ja Jumala kielsi heitä unessa Herodesin tykö palaamasta ja he menivät toista tietä omalle maalleen.

Tähti nousee Jakobista ja waltikka tulee Israelista. (4 Mos. 24: 17).

Kuninkaas meren tyköä ja luodoista pitää lahjoja kantaman: kuninkaas rikkaasta Araabiasta ja Seebistä pitää annot tuoman. (Ps. 72: 10).

Kameleihin paljous on peittäwä sinun, nopsat Midianin ja Efan kamelit: kaikki tulewat Saabasta; kulta ja pyhää sawua he tuowat ja he ilmoittawat Herran kitoksen. (Jes. 60: 6).

Roppiaiswirsi.

Jesüs, sä kointähteni,
Ilmestynyt Jakobista,
Sulle jois sydämeni
Antaa mit' on antamista;
Ota köyhät lahjani
Wastaan armollisesti!

Ota vastaan uskonni
Muuta mull' ei ole kulta,
Senkin saanut lahjaksi
Olen itseltäni sulta;
Ah, jos waan säilynyt
Nyhtä kirkaana ois nyt

Muuta pyhää sawua
Mull' ei ole sulle antaa,
Kuin waan rukous palawa,
Sen nyt tahdon etees kanta;
Sekin ota suotuisesti,
Sano amen armoijesi!

Katumuksen katkera
Myrha ota synneistäni,
Armollasi lohduta
Särjettyä sydäntäni,
Ottamalla lahjani,
Jlahuta mieleni.

(U. Wirsi kirj. 43).

18. Jeesus lapsena templissä.

Jeesuksen vanhemmat maelsivat joka vuosi pääsiäisjuhlaan Jerusalemiin. Kun Jeesus oli kahdentoista vuoden vanha weivät he myös hänen Jerusalemiin. Kun he palasivat kotiin jäi poikainen Jeesus Jerusalemiin, eivätkä he sitä huomanneet, vaan luulivat hänen olevan seurassa. Ja he kävivät yhden päivän matkan. mutta kun eivät he häntä löytäneet, palasivat he Jerusalemiin.

Kolmen päivän perästä löysivät he Hänen templissä istuvan opettajain kesellä kuuntelevan heitä ja kyselevän heiltä. Niin sanoi Maria hänelle: „poikani, miksi meille näin teit? Katso sinun isäs ja minä olemme murhehtien etsineet sinua.“ Jeesus vastasi: „ettekö tienneet, että minun pitää niissä oleman, jotta minun Isäni ovat?“ Ja hän meni heidän kanssansa Natfarethiin ja oli heille alammainen. Ja Jeesus menestyi viisauudessa, iässä ja armossa Jumalan ja ihmisten edessä.

Lapset olkaat kuuliaiset teidän vanhemmillenne. Kunnioita isääsi ja äitiäsi että menestyisit ja kauwan eläisit maan päällä. (Filipp. 6: 1—3).

19. Jeesuksen opetuksia.

Jeesus maelsi ympäri maata ja opetti kansaa. Kun hän kerran oli vuorella ja kansaa oli kokoontunut hänen ympärillensä opetti hän heitä ja janoi:

Mutuaat ovat hengellisesti waiwaiset, sillä heidän on taiwaan valtakunta.

Mutuaat ovat siweät, sillä he saawat maan perä.

Mutuaat ovat laupiaat, sillä he saawat laupeuden.

Mutuaat ovat rauhan tekiät, sillä ne pitää Jumalan pojiksi kutsuttaman.

Mutuaat ovat, joita vanhurskauden tähden wainotaan, sillä heidän on taiwaan valtakunta.

Alkäätkä luulko, että minä tulin lakia ja profeetoita päästämään: en minä tullut päästämään, vaan täyttämään.

Rakastakaat wihollisianne, ja siunatkaat niitä, jotka teitä sabbattawat, tehkäätkä hymää niille, jotka teitä wihaarwat ja rukoilkaat niiden edestä, jotka teitä wainoowat ja wahingoitsawat.

Olkaat täydelliset niinkuin teidän taiwaallinen isänne täydellinen on.

Ja koska te rukoillette niin sanokaat:

Isä meidän, joka olet taiwaassa. Pyhitetty olkoon Sinun nimesi. Tähetyköön Sinun valtakuntasi. Tapahutkoon Sinun tahtosi niin maassa kuin taiwaisissa.

Anna meille tänäpäivänä meidän jokapäiväinen leipämme. Ja anna meille meidän syntimme anteeksi, niinkuin mekin anteeksi annamme meidän velvollisillemme. Ja älä johdata meitä kiusaukseen. Waan päästä meitä pahasta. Sillä sinun on valtakunta, voima ja kunnia iankaikkipä. Amen.

20. Jeesuksen wertaus kadonneesta lampaasta.

Jeesuksen tykö tulivat publikaanit ja syntiset kuulemaan häntä. Kun fariseukset tämän näkivät, sanoivat he: „tämä ottaa vastaan syntisiä ja syö heidän kanssansa.“ Niin Jeesus sanoi heille: „kuka teistä on ihminen, jolla on sata lammasta ja jos hän yhden kadottaa, eikö hän jätä yhdeksänkymmentä ja yhdeksän korpeen ja etsi sitä kuin kadonnut on siihen asti että hän sen löytää? Ja kun hän sen löytää, niin panee hän sen olallensa, iloiten. Ja koska hän tulee kotiin, sanoo hän ystävillensä: iloittakat minun kanssani, sillä minä löysin lampaani, joka oli kadonnut. Minä sanon teille: niin pitää ilo oleman taivaassa yhdestä syntisestä, joka itsensä parantaa, enemmän kuin yhdeksästä kymmenestä ja yhdeksästä hurstakaasta, jotka eivät parannusta tarvitse.

Jeesuksen ihmetöitä.

21. Jeesus herättää Nain lesken pojan.

Maeltaisansa tuli Jeesus kaupunkiin, jonka nimi oli Nain. Kun hän kaupungin porttia lähestyi, katso, kuollutta kannettiin ulos, joka oli äitinsä ainoa poika ja äiti oli leski. Koska Herra hänen näki, armahti Hän häntä ja sanoi: „älä itke.“ Sitte rupefi Hän paariin ja kantajat seisahtuivat. Ja Hän sanoi: „nuorukainen, minä sanon sinulle: nouse ylös!“ Ja kuollut nousi ylös ja rupefi puhumaan. Ja Jeesus antoi sen äidillensä. Mutta pelko tuli kaitille, ja he kunnioittivat Jumalaa, sanoen: „suuri profeetta on nousnut sekaamme, ja Jumala on kansaansa etsinyt.

22. Jeesus ruokkii 5000 miestä.

Jeesus meni opetuslastensa kanssa erämaahan ja Häntä seurasi paljon kansaa. Niin Jeesus sanoi opetuslapsillensa: „kusta me ostamme leipiä näiden syödä?“ Mutta opetuslapset vastasivat: „ei meillä ole enempi kuin viisi leipää ja kaksi kalaa.“ Jeesus

sanoi heille: „asettakaat kansa aterioitfemaan.“ Sitte otti hän leiwät, kiitti ja antoi opetuslapsille ja he jakoivat lamsalle, niin myös kaloista niin paljon kuin hän tahtoi. Koska kansa oli rawittu, sanoi Jeesus opetuslapsillensa: „kootkaat murut, jotka jäiwät, ettei niistä mitään hukkuisi.“ Ja he täyttiwät kaskitoista korja muuruilla. Kun ihmiset tämän ihmeen näkiwät; sanoiwat he: „tämä on totifesti se profeetta, joka maailmaan oli tulewa.

23. Wiimeinen pääsiäis-ateria. Herran Pyhä Ehtoollinen.

Pitkän Perjantain aattona sanoi Jeesus opetuslapsillensa: „menkääat valmistamaan meille pääsiäislammass syöbäksemme.“ Ja opetuslapset tekivät niinkuin Jeesus oli heille sanonut ja he valmistiwat pääsiäislampaan. Sitte kuin he olivat sen syöneet ja kltoswirren weisanneet, otti hän leiwän, kiitti, murji ja antoi sen opetuslapsillensa ja sanoi: ottakaat ja syökääat, tämä on minun ruumiini, joka teidän edestänne annetaan. Se tehtääat minun muistokfeni.

Samalla nuotoa ehtoollisen jälkeen otti hän myös kalkin, kiitti ja antoi sen heille ja sanoi: ottakaat ja juokaat tästä kalkki, tämä on se nuden testamentin kalkki minun weressäni, joka teidän ja monen edestä wuodatetaan syntein anteekfi antamiskfi. Niin nsein kuin te sen teette, niin tehtääat se minun muistokfeni.

Herran pöhtään armoo pyhtäin

Nöhyryhdesjä astukaam’;

Rakkauttansa, kuolemaansa

Kiitokfella muistakaam’;

Ulkoin armon, anteekfi’ annon

Eton leipää nauttikaam’!

(U. W. 188: 10).

24. Jeesuksen kärsiminen.

Niin wiettiin Jeesuksen kanssa kalki pahan teliää surmataa. Ja kun he siihen paikkaan tulivat, joka pääkallon paikaksi kutsutaan, siinä he hänen ristiin naulitsiwat ja ne kalki pahan teliää, yhden oikealle ja toisen wasemmalle puolelle. Niin Jeesus sanoi: „Jä anna heille anteekfi, sillä eiwät he tiedä, mitä he tekewät.“ Ja he jakoivat Hänen waatteensa ja heittiwät niistä arpaa. Ja kansa seisoi ja katseli, mutta päämiehet pilkkasiwat häntä heidän kanssansa ja sanoiwat: „muita hän wapahti, wapahtatoon itfensä, jos hän on Kristus se Jumalan walittu.“ Ja huorwit myös pilkkasiwat häntä, meniwät ja kofottiwat hänelle etikkaa ja sanoiwat: „jos sinä olet Juudalaisten kuningas, niin wapahta itse sinuas.“ Oli myös hänestä päällekirjoitus Grekan, Latinan ja Hebrean kirjaimilla kirjoitettu: „Tämä on Juudalaisten kuningas.“ Niin ykfi pahan teliöistä, jotka ripustetut olivat, pilkkasi häntä ja sanoi: „jos sinä

olet Kristus, niin wapahda itsemi ja meitä." Mutta toinen wastasi ja nuhteli häntä sanoen: etkö sinäkään Jumalata pelkää, ettäs olet yhdesä kadotuksessa? Ja tosin me olemme oikein siinä, sillä me saamme meidän töittemme ansion jälkeen, mutta ei tämä mitään pahaa tehnyt. Ja sanoi Jeesukselle: „Herra, muista minua, koska tulet waltakuntaasi." Niin Jeesus sanoi hänelle: „**totisesti sanon minä sinulle: tänäpäiwänä pitää sinun oleman minuun kansani Paradiisissa.**"

Sen jälkeen sanoi Jeesus: „**se on täytetty.**" Ja sitte huusi hän korkealla äänellä: „**Isä, minä annan henkeni Sinun käsiisi!**" Ja kun hän sen sanonut oli, kallisti Hän päänsä ja antoi henkensä.

Yhdellä uhrilla on Hän iankaikkisesti täydelliseksi tehnyt ne, jotka pyhitetään. (Hebr. 10: 14).

Sentähden annan minä Hänelle osan monessa ja Hänen pitää wälewittien kanssa saalistu jakaman; sentähden, että Hän antoi henkensä kuolemaan ja oli pahan tekiäin sekaan luettu, Hän kantoi monen synnit ja rukoili pahan tekiäin edestä. (Jes. 53: 12).

Jeesuksen kärsimys.

Rientäkäätte katsomahan,
Kuinka käypi Jeesuksen,
Kynnelwirrat wuotakohon
Silmistä jokaisen!
Niinkuin Jeesus kärsi nyt.
Wiel' ei kenkään kärsinyt.

Rädet, jalat läwistetty,
Päässä haawat piikkien,
Joka jäsen jännitetty
Sielun tuska hirmuinen;
Niinkuin Jeesus kärsi nyt,
Wiel' ei kenkään kärsinyt.

Zuoda hälle annetahan
Etikkata, sappea,
Itseähän auttamahan
Käsketähän pillalla;
Niinkuin Jeesus kärsi nyt,
Wiel' ei kenkään kärsinyt.

Rukoileepi, huutaa, ilkee
Hirweässä häädässä,
Isäns' käsihin jo tätkee
Ylön antaa henkensä;
Niinkuin Jeesus kärsi nyt,
Wiel' ei kenkään kärsinyt.

Kohta kun Hän henkens heitti
Esrippu repesti,
Pimeys maanpiirin peitti,
Haudat maassa aukesi;
Niinkuin Jeesus kärsi nyt,
Wiel' ei kenkään kärsinyt.

Käy nyt sieluni ja tutki
Tätä Herran kuolemaa,
Zosta kowat kallioitti
Eiikuit, wawahteli maa!
Niinkuin Jeesus kärsi nyt,
Wiel' ei kenkään kärsinyt.

25. Jeesuksen ylösnousseminen kuolleista.

Koska sabatti kulunut oli, osti Maria Magdalena ja Salome hywän hajullisia woiteita, tullaksensa woitelemaan Jeesuksen ruumista.

Ja he tulivat haudalle ensimmäisenä sabbatin päivänä sangen varhain auringon noustessa, ja puhuivat keskenänsä: „Kuka meille wierittää kiven haudan ovelta?“ Ja kuin he katsoivat, näkivät he kiven wieritetyksi; se oli sangen suuri. Ja kuin he olivat haudaan menneet sisälle, näkivät he nuorukaisen istuvan oikalla puolella, waatetettuna pitkällä walkialla waatteella; ja he hämmästyivät. Mutta hän sanoi heille: „Älkää hämmästy! Te etsitte Jesusta Natsarealaista, joka ristiinnaulittu oli. Hän nousi ylös, ei Hän ole täällä; katsokaat sijaa, kuhunka he hänen paniwat. Mutta menkää ja sanokaat Hänen opetuslapsillensä ja Pietarille, että Hän käy teidän edellänne Galileaan; siellä te Hänen näette, niinkuin Hän sanoi teille.“ Ja he menivät nopeasti ulos ja pakenivat haudalta; sillä wapistus ja suuri hämmästyks oli heidän päällensä tullut; ei he myöskin kellenkään mitään sanoneet, sillä he pelkäsiwät.

Sentähden on Kristus kuollut ja noussut ylös ja jälleen eläwäksi tullut, että hän olisi kuolleitten ja eläwitten Herra.

(Rom. 14: 9.)

Pääjätis wirsi.

Jesüs elää, mihin sun
Kuolema nyt hirmus jääpi?
Jesüs elää ja myöskin mun
Kuollehista herättääpi,
Jesuksesta on pelastus,
Siihen mull' on luottamus.

Jesüs elää, hänellen
Maailma kaikk' on omaks luotu;
Hänen kanssaan ihminen
Elo mullekin on suotu.
Luj' on Herran lupaus
Siihen mull' on luottamus.

Jesüs elää, Jumalaa
Elä karta, syntis-parka,
Hänen luokseen tulla saa
Waikk' on sydän heikko, arka.
Kristuksessa on armahdus,
Siihen mull' on luottamus.

Jesüs elää, kuolema
Nyt on waan kuin elon ovi,
Ei nyt kuolintuskissa
Epäillä mun sielun sowi.
Hält' on toivo, uskallus,
Siihen mull' on luottamus.
(U. W. 68).

26. Pyhän kasteen ajettaminen.

Ylösnousemisen jälkeen kokosi Jeesus opetuslapsensa eräälle mäelle. Silloin sanoi hän heille: „Minulle on annettu kaikki woima taiwaassa ja maan päällä. Menkää siis ja tehkää kaikki kansat opetuslapsiksi, kasteen heitä Isän, Pojan ja Pyhän Hengen nimeen ja opettaen heitä pitämään kaikki kuin minä olen teidän kaks: kennyt. Math. 28: 18, 19 ja 20. Joka uskoo ja kastetaan, se tulee autuaaksi, mutta joka ei usko, se kadotetaan. Mark. 16: 16.

Silmämme näkee lasteessa
 Vaan veden paljaastansa,
 Mut' sana Hengen voimalla
 Siin' ompi veden kansa,
 Ja usko siinä omistaa
 Kristuksen veren voiman;
 Se synnin vallan upottaa
 Punaisen meren pohjaan
 Kans' taiken tadoituksen.

(U. 23. 178: 7).

27. Jesuksen taiwaaseen astuminen.

Ylösnousemisen ja jälkeen oli Jeesus maanpäällä vielä 40 päivää ja puhui opetuslapsillensa Jumalan valtakunnasta. Ja Jeesus wei heidät Betaniaan, ja nosti kätensä ja siunasi heitä. Ja tapahui, kun hän heitä siunannut oli, otettiin Hän ylös heidän nähtensä ja pilvi wei Hänen heidän silmänsä edestä. Ja Hän istui Jumalan oikealle kädelle. Ja opetuslapset palasivat Jerusalemiin suurella ilolla ja olivat aina temppelissä, kiittivät ja kunnioittivat Jumalaa.

Se oli julkisesti suuri jumalishunden salaisuus, että Jumala on ilmoitettu lihassa, vanhurskautettu Hengessä, nähty enkeleiltä, saarnattu pakanoilte, uskottu maailmassa ja olettua ylös kunniaan.

(1 Tim. 3: 16).

Kuka on, joka tahtoo kadottaa? Kristus on kuollut. Ja Hän on myös herätetty ylös, on myös Jumalan oikealla kädellä, joka myös rukoo meidän edestämme.

(Rom. 8: 34).

Toinen Uskontappale.

Minä uskon Jeesuksen Kristuksen päälle, Hänen ainoan Poikansa meidän Herramme, joka sifisi Pyhästä Hengestä, syntyi neitseestä Maariasta, kärsi Pontius Pilatuksen aikana, ristiin nautittiin, kuollettiin ja haudattiin; astui alas helwettiin; kolmantena päivänä nousi ylös kuolleista; astui ylös taiwaaseen istuu Hän Jumalan oikealla kädellä; sieltä on tulewa tuomitsemaan eläviä ja kuolleita.

Armosta tästä suuresta
 Nyt ota kiitollsemme,
 Kuin autit meitä tuskasta
 Ja päästit orjnutemme
 Siit' ilon sydämenne saa
 Ja kunnioittaa Jumalaa,
 Sydämme taitavahissa.
 (U. 28. 240: 5).

28. Pyhän Hengen vuodatus Apostolein päälle. Kristillisen seurakunnan perustaminen.

Kun viideskymmenes päivä täytettiin, olivat opetuslapset kaikki yksimielisesti koossa ja humaus tapahtui äkisti taiwaasta, niin kuin suuri tuulispää olisi tullut ja täytti koko huoneen, kussa he olivat istumassa. Ja heille näkyivät viileskellyt kielet niinkuin tuliset ja istuivat kunkin heidän päällensä. Ja he täytettiin Pyhällä Hengellä ja rupešivat puhumaan muilla kielillä sen jälkeen kuin Henki antoi heidän puhua.

Jerusalemisä asui Judalaisia Jumalata pelkääväisiä miehiä kaitista kansoista. Kun he tämän näkivät, ja kuuliivat opetuslasten puhuvan moninaisilla kielillä, tyhmiestyivät he ja sanoivat keskenään: „mitäs luulet tämän olevan.“ Toiset waan nauroivat ja sanoivat: „he ovat täynnänsä makiata wiinaa.

Niin Pietari nousi heidän keskellensä ja sanoi: „ei nämät miehet ole juorukissa, waan Jeesus Natsarenus, jonka te ristiin nautitsitte on nyt Jumalan oikealle kädelle korotettu ja on vuodatanut Pyhän Hengen. Kun he nämät kuuliivat, kävi se heidän sydämiinsä ja he sanoivat: mitä pitää meidän tekemän? Pietari vastasi: „tehkää parannus ja antakaat itsenne kastaa Jeesuksen Kristuksen nimeen syntein anteeksi saamiseksi, niin te saatte Pyhän Hengen lahjan.“ Ja sinä päivänä kastettiin liki kolme tuhatta sielua.

Näin sai alkunsa Kristuksen seurakunta. Sen mitä seurakunta ja sen kukin oikea jäsen sydämessään usko ja suullaan tunnustaa Pyhästä Hengestä ja hänen töistään osoittaa lyhyesti:

Kolmas Uskonkappale.

Minä uskon Pyhän Hengen päälle. Yhden pyhän yhteisen seurakunnan, pyhään ihmisten yhteyden, syntein anteeksi saamisen, ruumiin ylösnousemisen ja iankaikkisen elämän. Amen.

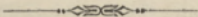
Mä uskon Henkehen
 Pyhyhden, woiman tuojaan
 Ja panttiin autuuden,
 Hyvien ididen luojaan;
 Sydämen uudistaa
 Hän meissä voimallaan,
 Valaisee, lohduttaa
 Nin' uskovaistaan.

Hän äänellänsä tuo
 Kaikk' lausut kotoon yhä;
 Ne seurakunnat' luo,
 Jok' ompe yhti, pyhä;
 Se pyhyt jäti,
 Sillä Jeesus on sen pää,
 Kaikk' riehuu helwetti
 Ja maailma häviää.

Kaikk' hajall' onkin nyt
 Oman ja maailman massa
 Tok' ovat liitetut
 Eläviin taitavahassa,
 Sillä Herran ylhäältä
 Taitaasta lähettää
 Elävän Henkensä
 Jok' kaikki yhdistää.

Ken siinä uskolla
 Kestääpi loppuun asti,
 Saa viimein kruununsa
 Herralta armiaasti;
 Ja päivää tuomion
 Kun pahat säikähtää,
 Kristitty pelwott' on,
 Autuuteen heräjä.

(11. Virsikirj. 148: 3—6).

Sisältö:

I. Pienten kirjainten esitys ja tawausharjoitusten ensimmäisiä alkeita.

II. Kirjaimiston muodostamisen esitys.

Warcinaisia tawausharjoituksia.

III. Sujuwa luku.

	Sivun.
1. Jumalasta. (Mukaelma To- bel. Luonnontirj.)	28.
2. Isä ja äiti. (Mukaelma To- bel. Luonnontirj.)	29.
3. Pieni Piisa. (Mukaelma To- bel. Luonnontirj.)	30.
4. Nuno. (K. Hellen.)	30.
5. Iso-isä. (Mukaelma Tobel. Luonnontirj.)	31.
6. Koti	32.
7. Pappi kotona. (Päntelän I Lututirj.)	32.
8. "Nämuksa." (Päntel. I Lutut. 33.	33.
9. Piisa ja hänen nukkensa	33.
10. Kerkijäispoika	34.
11. Kalle. (K. Hellen.)	34.
12. Kissa ja hiiri	35.
13. Hienonen ja warpuset	36.
14. Lehmä, hienonen, lammas ja koira. (Muk. Pänt. I Lutut. 37.	37.
15. Pappi ja koira. (Päästys-leh- destä)	38.
16. Mettiäinen ja kyyhkyinen. (Mukaelma Tobel. Luonnontirj.)	38.
17. Päästysset ja warpuinen. (To- bel. Luonnontirj. mukaen	39.
18. Suojelus enkeli. (K. Hellen.)	39.
19. Linnun pesä	39.
20. Runowärihy Päntel. I Lutut.)	40.
21. Kärpäset ja hämmähäkit. (Mu- kaelma Päntel. II Lututirj.)	40.
22. Elon korjuu-aikana	41.
23. Ukkonen	42.
24. Mufous. (Päntel. I Lutut.)	42.
25. Kolla yö	42.
26. Syty	43.
27. Luistajat. (Päntel. I Lutut.)	44.
28. Talvi	44.
29. Kousu	45.

27. Lasten koululaulu. (K. H. Granlund)	46.
28. Kouluaamuna kirkossa	47.
29. En ole liian pieni. (? —)	48.
30. Kotomaamme. (? —)	48.

IV. Kertomuksia Pyhän Ra- matun Historiasta.

1. Maailman luominen	49.
2. Paradiisi ja ensimmäiset ihmis- et	50.
3. Syntiin lankeemus	50.
4. Cain ja Abel	51.
5. Beden poikamus	51.
6. Abrahamin kutsuminen. Ju- malan litto hänen kansan- sa. Ympäriellekaus	52.
7. Jumala koettelee Abrahamia	53.
8. Isak sinnaa poisiansa	53.
9. Josefän elämän vaiheet. Jaa- kobiin muuttaminen Egyptiin	54.
10. Israelin lasten orjuus ja hei- dän muuttamisensa Egyptistä	56.
11. Cain antaminen. Kymmenet käsyt	57.
12. Israelin Jumalan palvelusta toskewista asetuksesta	58.
13. Wanhan testamentin vuosijuhlat	59.
14. Profeetain ennustuksia Kris- tuksesta	59.
15. Jeesuksen syntyminen	61.
16. Jeesuksen ympärileikkaus	62.
17. Tietäjät itäiseltä maalta	62.
18. Jeesus lapsena temppelissä	64.
19. Jeesuksen opetuksia	64.
20. Jeesuksen vertaus Iakobneesta lampaasta	65.
21. Jeesus herättää Nainin lesken pojan kuolleista	65.
22. Jeesus ruoottaa 5000 miestä	65.
23. Wimeinen pääsiäis-ateria. Herran Pyhä Ehtoollinen	66.
24. Jeesuksen kärsiminen	66.
25. Jeesuksen ylösnouseminen kuol- leista	67.
26. Pyhän kasteen asettaminen	68.
27. Jeesuksen taivaaseen osuminen	69.
28. Pyhän Hengen muodatus apostolein päälle. Kristillisen seurakunnan perustaminen	70.

Aspiret 1.

14 B 6/95

Hj. Hagelberg'in kustannuksella

on ilmestynyt:

Koulun Virsikirja,

w a l i k o i m a,

sisältävä

1 0 0

Kirkolliskokouksen w. 1886 hyväksymän

Uuden Suomalaisen Virsikirjan

Wirttä.

Hinta 25 penniä.

